SIDAAMU DAGOOMU QOQQOWI MOOTIMMA AFFINI GAAZEEXA

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት አፊኒ ጋዜጣ

SIDAAMA NATIONAL REGIONAL STATE AFFINI GAZETA

1ki Diro Kiiro 3

Hawassa, Ella 29, 2012 M.D

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Amaale Mini Alaalshi Hunda Fulinoho

በሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

፩ኛ ዓመት ቁጥር ፫

ሀዋሳ ሰኔ ፳፱ ቀን ፳፻፲፪ ዓ.ም

<u>Amado</u>

Lallawu Kiiro 3/2012

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Jeefisiisaanote Bisubba Uurrisatenna Biilloonyenna Qeecha Murate Lallawa ……………………. Qoola ….

<u>ማውጫ</u>

አዋጅ ቁጥር ፫/፳፻፲፪

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የአስፈጻሚ አካላት ማቋቋሚያ፣ ሥልጣንና ተግባር መወሰኛ አዋጅ ………………… ገጽ ……

Lallawu kiiro 3/2012

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Jeefisiisaanote Bisubba Uurrisatenna Biilloonyenna Qeecha Murate Lallawa

IFDR Bayriidi Seeri fajjanno garinni dagate muronni xintantinoti Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma dagate uytanno owaante dhuku fajji bikkinni tuqishshu, hanqafishshunna jiro garunni horoonsi’rate wodhi-woro garinni dancha gashshoote buuxisiisannohanna dagoomunnita wo’millaancho lopho irkisannoha assa hasiissannota ikkite leeltinohura,

አዋጅ ቁ. ፫/፳፻፲፪

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የአስፈጻሚ አካላት ማቋቋሚያ፣ ሥልጣንና ተግባር መወሰኛ አዋጅ

የኢፌዲሪ ሕገ-መንግስት በሚፈቅደው መሠረት በሕዝብ ውሳኔ የተደራጀው የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ለሕዝቡ የሚሰጠው አገልግሎት አቅም በፈቀደ መጠን የተደራሽነት፣ የአካታችነትንና ሀብትን በአግባቡ የመጠቀም መርሆችን መሰረት በማድረግ መልካም አስተዳደርን የሚያረጋግጥ እንዲሁም የህብረተሰቡን ሁለንተናዊ ዕድገት የሚያግዝ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

Mittu Waagi ….
ያንዱ ዋጋ

AFFINI GAAZEEXI P.S.K …..
አፊኒ ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቁ. …..
Web address: www.affinigazet.gov.et

Mitte mittenti murrate bisi uurrinsha sokkansa guutate hojjinni wonshitanno assooti hee'rirono baalanta hajo hojjinni jeefa gana dandaannokkihura wole jeefisiisaanote bisubba ledo waaxame loosate rosicho bowirsi'rate hasiisannohuranna qoqqowuno haariimmatenni uurrasinni mootimmate uurrinshuwa xintamooshshino sokka guutisate garano hedote worro garinni hasiisirono yanna yannatenni lophanni ha'rannota ammaanateni,

Qoqqowu mootimmata keeru, latishshunna danchu gashshooti mixo gumulsiissanno uurrinshuwa uurrinsanniha, tantanonsa hatono biilloonyenna qeechansa tittirshunni woranno seera fushsha hasiissinohura,

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Amaalete mine qoqqowu Bayriidi Seeri quwa 48 cinaancho quwa 3 fidale 'a' aana uynoonni biilloonyi garinni aaninoha lallawino.

Gafa Mite

Xaphooma Woro

1. **Harancho Su'ma**

   Kuni lallawi "Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Jeefisiisaanote Bisubba Uurrisatenna Biilloonyenna Qeechansa Murate Lallawi Kiiro 3/2012 M.D" yaamame maqisamara dandaanno.

እያንዳንዱ አስፈጻሚ ተቋም ተልዕኮውን ለማሳካት በተናጠል የሚፈጽማቸው ተግባራት ቢኖሩም ሁሉንም ጉዳይ ለብቻው ከግብ ለማድረስ ስለማይችል ከሌሎች አስፈጻሚ አካላት ጋር በቅንጅት የመስራት ባህልን ማዳበር እንደሚገባውና ክልሉም አዲስ የተቋቋመ እንደመሆኑ መጠን የመንግስት ተቋማት አደረጃጀቱም የተልዕኮ ውጤታማነትን ታሳቢ ባደረገ መልኩ እንደ አስፈላጊነቱ በየጊዜው እያደገና የሚሄድ እንደሆነ በማመን፣

የክልሉን መንግስት የሠላም፣ የልማትና የመልካም አስተዳደር ዕቅዶችን የሚያስፈጽሙ ተቋማትን የሚያቋምም፣ አደረጃጀታቸውን እንዲሁም ሥልጣንና ተግባራቸውን በዝርዝር የሚደነግግ የሕግ ማዕቀፍ ማውጣት በማስፈለጉ፣

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት በክልሉ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 48 ንዑስ አንቀጽ 3 ፊደል ተራ ሀ ላይ በተሰጠው ሥልጣን መሰረት የሚከተለውን አውጇል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1. **አጭር ርዕስ**

   ይህ አዋጅ "የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የአስፈጻሚ አካላት ማቋቋሚያ፣ ሥልጣንና ተግባር መወሰኛ አዋጅ ቁ ፫/፳፻፲፪" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. Tiro

Qaalu ho'ro wole tiro uytannota ikka hoogguro konni lallawi giddo:

1. "Qoqqowo" yaa Sidaamu Dagoomu Qoqqowoti.

2. "Qoqqowu amaale mine" yaa Sidaamu dagoomu qoqqowi mootimma amaale mineeti.

3. "Qoqqowu jeefisiisaanote amaale mine" yaa konni lallawira quwa 5(3) garinni qoqqowu pirezidaantichi hundanni galtano jeefisiisaanote bisubba miiloomimmatenni hanqafino amaalete mineeti.

4. "Gashshootu amaale mine" yaa qoqqowu giddo xintantino woradu, quchumu gashshootinna olluu deerrinnihasiisanno bikini tantanantino jeefisiisaanote bissa miila asse hanqafino amaalete mineeti.

5. "Gashshootu taqqa" yaa hasiishshisi garinni qoqqowoho afantanno zoonete, woradu, quchumu, sinu quchuminna baadiyyetenna quchumu olluubba gashshoote xawisanoho.

6. "Biiro" yaa hasiishshisi garinni lamenna hakkiinni roortinota loosu xintamooshshi handaarra noosetenna qoqqowu

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

1. "ክልል" ማለት የሲዳማ ብሔራዊ ክልል ነው፡፡

2. "ክልል ምክር ቤት" ማለት የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ነው፡፡

3. "መስተዳደር ምክር ቤት" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 5(3) መሠረት ለክልሉ ርዕሰ መስተዳደር ተጠሪ የሆኑ አስፈጻሚ አካላትን በአባልነት የያዘ ምክር ቤት ነው፡፡

4. "አስተዳደር ምክር ቤት" ማለት በክልሉ ውስጥ በተደራጀ በዞን፣ በወረዳ፣ በከተማ አስተዳደር እና በቀበሌ ደረጃ እንደ አግባብነቱ የተደራጁ የአስፈጻሚ ተቋማት አደረጃጀትን በአባልነት የያዘ ምክር ቤት ነው፡፡

5. "የአስተዳደር እርከን" ማለት እንደ አግባብነቱ በክልሉ የሚገኝ የዞን፣ የወረዳ፣ የከተማ፣ የክፍለ ከተማ እና የገጠርና የከተማ ቀበሌ አስተዳደርን ያጠቃልላል፡፡

6. "ቢሮ" ማለት እንደ አስፈላጊነቱ ሁለት እና ከዚያ በላይ የሆኑ የሥራ አደረጃጀት

jeefisiisaanote amaale minira miila ikkitino jeefisiisaancho uurrinshaati.

7. “Biilloonye” yaa mitte mootimmate sokkara addi loosu xintamooshshinni mannu wolqa gashshootinna bobbahishshinni tantanantanno hasiisi garinni qoqqowu jeefisiisaanote amaale mini miila assinanni jeefisiisaancho uurrinshaati.

8. “Komishiine woy Ejense” yaa mitte mootimmate sokkara xintantannotenna hundaanchimmansa hasiisi garinni soorrantara dandiitanno jeefisiisaancho uurrinshaati.

9. “Institiyute” yaa mitte mootimmate sokkara dagoomu qarra tirate xiinxallo assatenni mootimmate muro shiqishshanno mootimmate uurrinshaati.

10. “Handaara” yaa mitte jeefisiisaancho uurrinsha giddo mimmito labbanno woy irkisantanno garinni lamenna hakkiinni roortino dayrekterootetenni xintamino qara uurrinshate looso waaxe amadanno uurrinshate loosu tantanoti.

11. “Dayrektoreete” yaa mitte jeefiillo noonsarenna amadantino loossa hasiisi garinni kaimunni guuntete geeshsha

ዘርፎች ያሉትና የመስተዳደር ምክር ቤት አባል የሆነ አስፈጻሚ ተቋም ነው፡፡

7. “ባለሥልጣን” ማለት ለተወሰነ መንግስታዊ ተልዕኮ በተለየ የሥራ አደረጃጀት፣ የሰው ኃይል አስተዳደርና ስምሪት የሚዋቀር እንደ አስፈላጊነቱ የመስተዳደር ምክር ቤት አባል የሚደረግ አስፈጻሚ ተቋም ነው፡፡

8. “ኮሚሽን ወይም ኤጀንሲ” ማለት ለተወሰነ መንግስታዊ ተልዕኮ የሚደራጅ እና እንደ አስፈላጊነቱ ተጠሪነቱ ልለወጥ የሚችል አስፈጻሚ ተቋም ነው፡፡

9. “ኢንስቲትዩት” ማለት በተወሰነ መንግስታዊ ተልዕኮ የህብረተሰብን ችግርን ለመፍታት ጥናትና ምርምር በማካሄድ ለመንግስት ውሳኔ የሚያቀርብ መንግስታዊ ተቋም ነው፡፡

10. “ዘርፍ” ማለት በአንድ አስፈጻሚ ተቋም ውስጥ ተቀራራቢ ወይም ተመጋጋቢ በሆነ ሁለትና ከዚያ በላይ ዳይሬክቶሬት የተደራጁ አንኳር ተቋማዊ ተግባራትን አጣምሮ የሚይዝ ተቋማዊ የሥራ አደረጃጀት ነው፡፡

11. “ዳይሬክቶሬት” ማለት አንድ ዓይነት ግብ ያላቸውና የተያያዙ ሥራዎችን እንደ አስፈላጊነቱ ከጅማሬ እስከ ውጤት ለመፈጸም እንደየተቋም ባህሪ በማጥናት

gumulate uurrinshuwate akatta garinni xiinxallatenni kalaqamanno loosu tantanoti.

12. "Biirote sooreessa" yaa konni lallawi garinni uurrinsoonni biiro massagate pirezidaantichu shiqishonni sommesi Qoqqowu Amaale Mininni kaajjitanno kalaqamu manchooti.

13. "Qara dayrektere" yaa konni lallawi garinni uurrinsoonni baalesilxaane massagate pirezidaantichunni somamannoha ikke baalsilxaanete goli qoqqowu jeefisiisaanote mootimma amaale minira miila ikke uurrannoha ikkiro sommesi qoqqoqu amaale mininni kaajjitanno kalaqamu manchooti.

14. "Komishiinere" yaa konni lallawi garinni uurrinsoonni komishiine massagate pirezidaantichunni somamannoha ikke komishiine galtannohu qoqqowu amaale mini hunda ikkiro sommesi qoqqowu amaale mininni kaajjitanno kalaqamu manchooti.

15. "Qara loosaa'risaancho" yaa konni lallawi garinni uurrinsoonni ejense woy inistitiyute massagate pirezidaantichunne somameenna sommesino kaajjitanno kalaqamu manchooti.

16. "Layinki biirote sooreessi, woy layinki qara dayrektere, woy layinki komishineere,

የሚፈጠር የሥራ አደረጃጀት ነው፡፡

12. "የቢሮ ኃላፊ" ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት የተቋቋመውን ቢሮ ለመምራት በርዕሰ መስተዳደሩ አቅራቢነት ሹመቱ በክልሉ ምክር ቤት የሚጸድቅ የተፈጥሮ ሰው ነው፡፡

13. "ዋና ዳይሬክተር" ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት የተቋቋመውን ባለሥልጣን ለመምራት በርዕሰ መስተዳደሩ የሚሾም ሆኖ ባለሥልጣን መስሪያ ቤቱ የመስተዳደር ምክር ቤት አባል ሆኖ የተቋቋመ ሲሆን ሹመቱ በክልሉ ምክር ቤት የሚጸድቅ የተፈጥሮ ሰው ነው፡፡

14. "ኮሚሽነር" ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት የተቋቋመውን ኮሚሽን ለመምራት በርዕሰ መስተዳደሩ የሚሾም ሆኖ የኮሚሽኑ ተጠሪነት ለክልል ምክር ቤት ሲሆን ሹመቱ በክልሉ ምክር ቤት የሚጸድቅ የተፈጥሮ ሰው ነው፡፡

15. "ዋና ሥራ አስኪያጅ" ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት የተቋቋመውን ኤጀንሲ ወይም ኢንስቲትዩት ለመምራት በርዕሰ መስተዳደሩ የሚሾምና ሹመቱም የሚጸድቅ የተፈጥሮ ሰው ነው፡፡

16. "ምክትል የቢሮ ኃላፊ ወይም ምክትል ዋና ዳይሬክተር ወይም ምክትል ኮሚሽነር ወይም ምክትል ሥራ

woy layinki loosaa'risaancho woy handaaru sooreessa" yaa konni lallawi garinni uurrinsoonni jeefisiisaancho uurrinsha giddo layinki uurrinshate massagaanchimmanni loosara qaru uurrinshate sooreessi shiqisheena pirezidaantichunni somamanno kalaqamu manchooti.

17. "Dayrektoreetete dayrektere" yaa koni lallawi garinni mitte jeefisiisaancho uurrisha giddo dayrektoreete massagate loosu ikkadimma heewonni gaamamannohonna gaamamooshshisi uurrinshate sooreessinni kaajjanno halaali manchooti.

18. "Mancho" yaa kalaqamu mancho woy seerunni mannihimmate qoosso aamantino bisooti.

19. Konni lallawi giddo mitte koo-teemmanni woronnihu wole koo-teemmano amadanoho.

አስኪያጅ ወይም የዘርፍ ኃላፊ" ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት በተቋቋመው አስፈጻሚ ተቋም ውስጥ በምክትል የተቋም መሪነት እንዲሰራ በዋና የተቋም ኃላፊ አቅራቢነት በርዕሰ መስተዳደሩ የሚሾም የተፈጥሮ ሰው ነው፡፡

17. "ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር" ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት በአንድ አስፈጻሚ ተቋም ውስጥ ያለውን ዳይሬክቶሬት ለመምራት በሜሪት ውድድር የሚመደብና ምደባውም በተቋሙ ኃላፊ የሚጸድቅ የተፈጥሮ ሰው ነው፡፡

18. "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፡፡

19. በዚህ አዋጅ ውስጥ በአንድ ጾታ የተደነገገው ሌላኛውንም ጾታ ያጠቃልላል፡፡

Gafa Lame

Pirezidaantichu, Layinki Pirezidaantichinna Qoqqowu Jeefisiisaanote Amaale Mini Biilloonyenna Loosu Qeecha Lainohunni

3. Pirezidaantichu Biilloonyenna Loosu Qeecha

Pirezidaantichu biilloonyinna loosu qeechi qoqqowu bayriidi seeri quwa 59 aana worroonni garinni ikkanno.

4. Layinki Pirezidaantichi Biillooyenna Loosu Qeecha

Layinki pirezidaantichi biillooyinna loosu qeechisi qoqqowu gondoorira quwa 60 aana worroonni garini ikkanno.

5. Qoqqowu Jeefisiisaanote Amaale Mini Uurronna Hundaanchimma

1. Qoqqowu jeefisiisaanote amaale mini konni quwira cinaancho quwa 3 aana qummeessini miilla noosiha ikke konni lallawinni uurrino.

2. Qoqqowu jeefisiisaanote amaale mini qoqqowu bayriidi seeri quwa 56 garinni pirezidaantichaho galanoha ikke sayisanno muro lainohunni qoqqowu amaale minira galanno.

3. Qoqqowu jeefisiisaanote amaale mini konni woroonni qummeessantino miilla heedhanosi:

ክፍል ሁለት

ስለርዕስ መስተዳደር፣ ምክትል ርዕስ መስተዳደር እና የመስተዳደር ምክር ቤት ሥልጣንና ተግባር

3. የርዕስ መስተዳደር ሥልጣንና ተግባር

የርዕሰ መስተዳደሩ ሥልጣንና ተግባር በክልሉ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 59 ላይ በተደነገገው መሠረት ይሆናል፡፡

4. የምክትል ርዕስ መስተዳደር ሥልጣንና ተግባር

የምክትል ርዕሰ መስተዳደሩ ሥልጣንና ተግባር በክልሉ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 60 ላይ በተደነገገው መሠረት ይሆናል፡፡

5. የመስተዳደር ምክር ቤት መቋቋምና ተጠሪነት

1. የመስተዳደር ምክር ቤት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 የተመለከቱ አባላት ያሉት ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

2. የመስተዳደር ምክር ቤት ተጠሪነት በክልሉ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 56 መሠረት ለርዕሰ መስተዳደሩ ሲሆን ከሚሰጠው ውሳኔ አንጻር ተጠሪነቱ ለክልሉ ምክር ቤት ይሆናል፡፡

3. የመስተዳደር ምክር ቤት ከዚህ በታች የተመለከቱ አባላት ይኖሩታል፡፡

a) Pirezidaanticha

b) Layinki pirezidaanticha

c) Konni lallawi quwa 9 garinni uurrinsoonni jeefisiisaancho uurrinshuwa sooreeyye

d) Pirezidaantichu miiloomimmatei beeqqitara doodhanno wolootu loosu sooreeyye

e) Konni cinaanchu quwi fidale “d” garinni lendanni miilla konni lallawira xintinoonni xaphoomu qoqqowu jeefisiisaanote amaale mini batinyinni sasunni mitte anga aleenni ikka dinonsa.

e) Konni cinaanchu quwira fidale “c” aana kulantino jeefisiisaanote uurrinshuwa sooreeyye jeefisiisaanote amaale mini gambooshshira leellate dandiitannokki yannara xawoho uynanni riqiwooshshinni layinki sooreeyye beeqqa dandiitanno.

6. Qoqqowu Jeefisiisaanote Amaale Mini Biilloonyenna Loosu Qeecha

Qoqqowu jeefisiisaanote amaale mini biilloonyinna loosu qeechi qoqqowu bayriidi seeri quwa 57 aana worroonni garinni ikkanno.

ሀ) ርዕሰ መስተዳደር

ለ) ምክትል ርዕሰ መስተዳደር

ሐ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ 9 መሠረት የተቋቋሙ አስፈጻሚ ተቋማት ኃላፊዎች

መ) ርዕስ መስተዳደሩ በአባልነት እንዲሳተፉ የሚመርጡዋቸው ሌሎች የሥራ ኃላፊዎች

ሠ) በዚህ ንዑስ አንቀጽ በፊደል ተራ “መ” መሠረት የሚጨመሩ አባላት በዚህ አዋጅ ከተመሰረተው ከአጠቃላይ የመስተዳደር ምክር ቤቱ አባላት ብዛት ከአንድ ሦስተኛ በላይ መሆን የለበትም፡፡

ረ) በዚህ ንዑስ አንቀጽ በፊደል ተራ “ሐ” የተመለከቱ የአስፈጻሚ ተቋማት ኃላፊዎች በመስተዳደር ምክር ቤቱ ስብሰባ ለመገኘት በማይችሉበት ጊዜ በግለጽ በሚሰጥ ውክልና ምክትል ኃላፊዎች መሳተፍ ይችላሉ፡፡

6. የመስተዳደር ምክር ቤት ሥልጣንና ተግባር

የመስተዳደር ምክር ቤት ሥልጣንና ተግባር በክልሉ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 57 ላይ በተደነገገው መሠረት ይሆናል፡፡

7. Pirezidaantichu Borro Mini Uurronna Hundaanchimma Lainohunni

Pirezidaantichu borro mini pirezidaantichaho galanno seeru mannimma noosi jeefisiisaanote biso ikke konni lallawinni uurrino.

8. Pirezidaantichu Borro Mini Biilloonyenna Loosu Qeecha

1. Hundasiinni galtannota jeefisiisaano uurrinshuwa aliidimmatenni massaganno; loosunna baajeettete mixo pirezidaantichu widoonni qoqqowu jeefisiisaanote amaale minira shiqishe kaajjishanno.

2. Pirezidaantichunni aamamannoha addi addi looso jeefisanno; jeefisiisanno.

3. Qoqqowu bayriidi seeri quwa 61(4) garinni aamamino looso jeefisanno.

4. Qoqqowu bayriidi seeri quwa 61(2) garinni qoqqowu jeefisiisaanote amaale mini borro mine ikke owaatannoha ikkinohura hakko aamantanno loossa jeefisanno.

7. ስለርዕስ መስተዳደር ጽ/ቤት መቋቋምና ተጠሪነት

የርዕሰ መስተዳደር ጽ/ቤት ተጠሪነቱ ለርዕስ መስተዳደሩ የሆነ የሕግ ሰውነት ያለው አስፈጻሚ አካል ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

8. የርዕስ መስተዳደር ጽ/ቤት ሥልጣንና ተግባር

1. ተጠሪ የሆኑ አስፈጻሚ ተቋማት በበላይነት ይመራል፣ የሥራና የበጀት ዕዳቸውን በርዕስ መስተዳደሩ አማካይነት ለመስተዳደር ምክር ቤት በማቅረብ ያጸድቃል፡፡

2. ከርዕስ መስተዳደሩ የሚሰጡ ልዩ ልዩ ተግባራትን ይፈጽማል፣ ያስፈጽማል፡፡

3. በክልሉ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 61(4) መሠረት የተሰጡ ተግባራትን ይፈጽማል፡፡

4. በክልሉ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 61(2) መሠረት የመስተዳደር ምክር ቤት ጽ/ቤት ሆኖ የሚያገለግል በመሆኑ ምክንያት በመስተዳደር ምክር ቤት የሚሰጡ ተግባራትን ይፈጽማል፡፡

Gafa Sase

Jeefisiisaanote Bisubba Uurro, Tantano, Biilloonyenna Loosu Qeechansa

9. Jeefisiisaanote bisubba uurronna hundaanchimma

Pirezidaantichaho galtannorinna qoqqowu jeefisiisaanote amaale minira miilla ikkitinori konni woroonni dirroonniri jeefisiisaano bisubba seeru mannimma noonsare ikkite konni lallawinni uurritino.

1. Keerunna Gal'abbote Biiro
2. Giwirinnu Biiro
3. Fayyimmate Biiro
4. Rosu Biiro
5. Fayinaansete Biiro
6. Xaphoomu Seeru Allaalsha
7. Eote Biilloonye
8. Doogote Latishshinna Hodhishshu Biiro
9. Daddalunna Dikkote Latishshi Biiro
10. Quchumu Latishshinna Minnate Biiro
11. Wayinna Gorsu Latishshi Biiro
12. Meyate, Qaaqquullunna Wedellu Hajo Biiro

ክፍል ሦስት

የአስፈጻሚ አካላት መቋቋም፣ አደረጃጀት እና ሥልጣንና ተግባር

9. የአስፈጻሚ አካላት መቋቋምና ተጠሪነት

ለርዕሰ መስተዳደሩ ተጠሪ እና የመስተዳደር ምክር ቤት አባል የሆኑ ከዚህ በታች የተዘረዘሩ አስፈጻሚ አካላት የሕግ ሰውነት ያላቸው ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

1. የሠላምና ፀጥታ ቢሮ
2. የግብርና ቢሮ
3. የጤና ቢሮ
4. የትምህርት ቢሮ
5. ፋይናንስ ቢሮ
6. ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ
7. የገቢዎች ባለሥልጣን
8. የመንገድ ልማትና ትራንስፖርት ቢሮ
9. የንግድና ገበያ ልማት ቢሮ
10. የከተማ ልማትና ቤቶች ቢሮ
11. የውሃና መስኖ ልማት ቢሮ
12. የሴቶች፣ ሕጻናትና ወጣቶች ጉዳይ ቢሮ

13. Wogate, Turizimetenna Ispoortete Biiro
14. Loosu Kaayyo Kalaqate, Industiretenna Interprayizete Biiro
15. Tekiniketenna Ogimmate Qajeelshinna Sayinsenna Tekinoloojete Biiro
16. Dagitte Owaantenna Mannu Jiro Latishshi Biiro
17. Mootimmate Kominikeeshiine Borro
18. Pilaanete Komishiine

10. Hundaano Jeefisiisaano Bisubba Uurronna Hundaanchimma

1. Pirezidaantichu Borro Minira galtannorinna konni woroonni dirroonniri jeefisiisaanote bisubba seeru mannimma noonsare ikkite konni lallawinni uurritino.

   a) Investimentete Komishiine

   b) Loosaasinetenna Dagoomitte Hajo Ejense

   c) Diyaspooru Latishshu Beeqqaanchimma Qineesso Borro Mine

   d) Dubbu, Qarqaru Agarooshshinna Diilallote Gade Soorro Biilloonye

2. Keerunna Gal'abbote Biirora galtannorinna konni woroonni dirroonniri jeefisiisaanote

13. የባህል፣ ቱሪዝምና ስፖርት ቢሮ
14. የሥራ ዕድል ፈጠራ፣ ኢንዱስትሪና ኢንተርፕራይዞች ቢሮ
15. የቴክኒክና ሙያ ሥልጠና እና ሳይንስና ቴክኖሎጂ ቢሮ
16. የፐብሊክ ሰርቪስና የሰው ሀብት ልማት ቢሮ
17. የመንግስት ኮሚዩኒኬሽን ቢሮ
18. ፕላን ኮሚሽን

10. የተጠሪ አስፈጻሚ አካላት መቋቋምና ተጠሪነት

1. ለርዕስ መስተዳደር ጽ/ቤት ተጠሪ የሆኑና ከዚህ በታች የተዘረዘሩ አስፈጻሚ አካላት የሕግ ሰውነት ያላቸው ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

   ሀ) የኢንቨስትመንት ኮሚሽን

   ለ) የሠራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ኤጀንሲ

   ሐ)የዲያስፖራ በልማት ተሳትፎ ማስተባበሪያ ጽ/ቤት

   መ) የደን፣ የአካባቢ ጥበቃና የአየር ንብረት ለውጥ ባለሥልጣን

2. ለሠላምና ፀጥታ ቢሮ ተጠሪ የሆኑና ከዚህ በታች የተዘረዘሩ አስፈጻሚ አካላት የሕግ

bisubbba seeru mannimma noosare ikke konni lallawinni uurrino:

a) Poolisete Komishiine

b) Hasiisaancho Ikkito Borreessishshi Ejense

c) Milishu Borro Mine

3. Giwirinnu Biirora galtannorinna konni woroonni dirroonniri jeefisiisaanote bisubba seeru mannimma noonsare ikke konni lallawinni uurrinno:

a) Bunu Latishshi Biilloonye

b) Saadate Jiro Latishshi Ejense

c) Giwirinnu Xiinxallo Institiyute

d)Danote Yaaddo Loosu Massagooshshi Komishiine

e) Mittoomu Loosi Maamarra tantanonna Halashsho Borro Mine

4. Fayyimmate Biirora galtannorinna konni woroonni dirroonniri jeefisiisaanote bisubba seeru mannimma noonsare ikkite konni lallawinni uurritino:

a) Dagoomu Fayyimmate Institiyute

b) Fayyimmatenna Fayyimate Owaantera Hasiisano Udiinichi Islanchimma Qorqorate Biilloonye

5. Mootimmate Hidhonna Jajju Gashshooti Ejense Fayinaansete Biiro hundaanni

ሰውነት ያላቸው ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

ሀ) ፖሊስ ኮሚሽን

ለ) የወሳኝ ኩነት ምዝገባ ኤጀንሲ

ሐ) የሚሊሻ ጽ/ቤት

3. ለግብርና ቢሮ ተጠሪ የሆኑና ከዚህ በታች የተዘረዘሩ አስፈጻሚ አካላት የሕግ ሰውነት ያላቸው ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

ሀ) የቡና ልማት ባለሥልጣን

ለ) የእንስሳት ልማት ኤጀንሲ

ሐ) የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት

መ) የአደጋ ስጋት ሥራ አመራር ኮሚሽን

ሠ) የሕብረት ሥራ ማህበራት ማደራጃና ማስፋፊያ ጽ/ቤት

4. ለጤና ቢሮ ተጠሪ የሆኑና ከዚህ በታች የተዘረዘሩ አስፈጻሚ አካላት የሕግ ሰውነት ያላቸው ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

ሀ) የሕብረተሰብ ጤና ኢንስቲትዩት

ለ) የጤናና ጤና ነክ አገልግሎቶችና ግብዓቶች ጥራት ቁጥጥር ባለሥልጣን

5. የመንግስት ግዥና ንብረት አስተዳደር ኤጀንሲ ለፋይናንስ ቢሮ ተጠሪና የሕግ ሰውነት ያለው አስፈጻሚ አካል ሆኖ በዚህ

galitanotanna seeru mannimma nooseta jeefisiisaancho biso ikkete konni lallawinni uurritino.

6. Xaphoomu Seeru Allaalshira galtannorinna konni woroonni dirantinori jeefisiisaanote bisubba seeru mannimma noonsare ikkiter konni lallawinni uurritino:

   a) Seeru Seejjo Minna Gashshooti Komishiine

   b) Taksete Kado Macciishshaancho Komishiine

7. Dooggate Biilloonye Doogote Latishshinna Hodhishshi Biirora hundaanni galannonna seeru mannimma noosi jeefisiisaanote biso ikke konni lallawinni uurrino.

8. Konistiraakshiinete Biilloonye Quchumu Latishshinna Minnate Biirora hundaanni galannonna seeru mannimma noosi jeefisiisaanote biso ikke konni lallawinni uurrino.

9. Shiilotenna Inerjete Ejense Wayinna Gorsu Latishshi Biirora hundaanni galtannonna seeru mannimma noose jeefisiisaanote biso ikkite konni lallawinni uurritino.

10. Wogate, Turizimetenna Ispoortete Biirora galtannorinna konni woroonni dirantinori jeefisiisaanote bisubba seeru mannimma noonsare ikkite konni lallawinni uurritino:

    a) Sidaamu Afiinna Woga Institiyute

አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

6. ለጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ተጠሪ የሆኑና ከዚህ በታች የተዘረዘሩ አስፈጻሚ አካላት የሕግ ሰውነት ያላቸው ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

   ሀ) የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ኮሚሽን

   ለ) የታክስ ይግባኝ ሰሚ ኮሚሽን

7. የመንገዶች ባለሥልጣን ለመንገድ ልማትና ትራንስፖርት ቢሮ ተጠሪና የሕግ ሰውነት ያለው አስፈጻሚ አካል ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

8. የኮንስትራክሽን ባለሥልጣን ለከተማ ልማትና ቤቶች ቢሮ ተጠሪና የሕግ ሰውነት ያለው አስፈጻሚ አካል ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

9. የማዕድንና ኢነርጂ ኤጀንሲ ለውሃና መስኖ ልማት ቢሮ ተጠሪና የሕግ ሰውነት ያለው አስፈጻሚ አካል ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

10. ለባህል፣ ቱርዝምና ስፖርት ቢሮ ተጠሪ የሆኑና ከዚህ በታች የተዘረዘሩ አስፈጻሚ አካላት የሕግ ሰውነት ያላቸው ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

    ሀ) የሲዳሙ አፎና ባህል ኢንስቲትዩት

    ለ) ስፖርት ኮሚሽን

b) Ispoortete Komishiine

11. Ogimmate ikkadimma Buuxo Ejense Tekiniketenna Ogimmate Qajeelshinna Sayinsetenna Tekinoloojete Biirora hundaanni galtanno seeru mannimma noose jeefisiisaanote biso ikkite konni lallawinni uurritino.

12. Konni cinaanchu quwira 1-11 geeshsha worroonni garinni uurritinoti jeefisiisaano uurrinshuwa tantano, biilloonyunna loosu qeechi qoqqowu jeefisiisaanote amaale mini fushshanno wodhonni murranniha ikkanno.

11. Qoqqowu Amaale Mini Hundanni Galtanno Jeefisiisaano Bisubba Uurrisa Lainohunni

Konni woroonni dirantinori jeefisiisaanote bisubba seeru mannimma noonsareetinna seeri-songote galtannore ikkite konni lallawinni uurritino:

1. Qaru Qorqorshi Loosu Mine
2. Akatoomunna Muishshu Gargarooshshi Komishiine
3. Sidaamu Tuqu Xaadoshshi Uurrinsha
4. Konni cinaanchu quwi 1-3 geeshsha worroonni garinni uurritinori murrate bisi uurrinshuwa biilloonyinna loosu qeechi amaalete mini fushshanno seerinni murranniha ikkanno.

11. የሙያ ብቃት ማረጋገጫ ኤጀንሲ ለቴክኒክና ሙያ ሥልጠና እና ሳይንስና ቴክኖሎጂ ቢሮ ተጠሪና የሕግ ሰውነት ያለው አስፈጻሚ አካል ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

12. በዚህ አንቀጽ ከንዑስ አንቀጽ 1 – 11 በተደነገገው መሠረት የተቋቋሙ አስፈጻሚ ተቋማት አደረጃጀት፣ ሥልጣንና ተግባር የመስተዳደር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ የሚወሰን ይሆናል፡፡

11. ለክልሉ ምክር ቤት ተጠሪ የሆኑ አስፈጻሚ አካላትን ስለማቋቋም

ከዚህ በታች የተዘረዘሩ አስፈጻሚ አካላት የሕግ ሰውነት ያላቸው እና ለክልሉ ምክር ቤት ተጠሪ ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

1. የዋና ኦዲተር መስሪያ ቤት
2. የሥነ-ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን
3. የሲዳማ ብዙሃን መገናኛ ድርጅት
4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1-3 በተደነገገው መሠረት የተቋቋሙ አስፈጻሚ ተቋማት ሥልጣንና ተግባር የክልሉ ምክር ቤት በሚያወጣው ሕግ ይወሰናል፡፡

12. Jeefisiisaano Uurrinshuwa Loosu Tantano

1. Guunte ledatenna jiro garunni horoonsi'rate hasattonni qoqqowu jeefisiisaanote amaale mini muronni haammata jeefisiisaanonna hundanni galtanno jeefisiisaano uurrinshuwa loosu tantano Dagitte Owaantenna Mannu Jiro Latishshi Biiro widoonni mitteenni xiinxallante loosu aana hosanno gede assa dandiinanni.

2. Konni quwi cinaanchu quwi 1 worroonnihu hee'rirono loosu akati kaiminni hojjiti loosu tantano xiinxallo hasiissannoti jeefisiisaano uurrinsha woy hundaani galtanno jeefisiisaanote uurrinsha qoqqowu jeefisiisaanote amaale mininni fajjinisero hojjita loosu tantano xiinxallo ha'risatenni xiinxallote gumi qoqqowu jeefisiisaanote amaalete minira shiqe muro afi'ratenni loosu aana hosara dandaanno.

3. Konni quwi cinaanchu quwi 1nna 2 aana worroonnihu noo gedeenni hee'reenna konni lallawira quwa 11 garinni uurrinsoonniri murrate bisubba loosu tantano xiinxallo ha'risi'ratenninna qoqqowu amaale minira shiqishatenni kaajjishidhanno; kaajjinohano loosu aana hosiissanno.

13. Jeefisiisaano bisubbaha gutu biilloonyenna loosu qeecha

Konni lallawi quwa 9 garinni uurrinsoonnihu

12. የአስፈጻሚ ተቋማት የሥራ አደረጃጀት

1. ውጤታማነትን ለመጨመርና ሀብትን በአግባቡ ለመጠቀም ሲባል በመስተዳዳር ምክር ቤት ውሳኔ የበርካታ አስፈጻሚ እና ተጠሪ አስፈጻሚ ተቋማት የሥራ አደረጃጀት በፐብሊክ ሰርቪስና የሰው ሀብት ልማት ቢሮ አማካይነት በጋራ ተጠንቶ እንዲተገበር ሊደረግ ይችላል፡፡

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም ከሥራው ባህሪ የተነሳ የተናጠል የሥራ አደረጃጀት ጥናት የሚያስፈልገው አስፈጻሚ ወይም ተጠሪ አስፈጻሚ ተቋም በመስተዳደር ምክር ቤቱ ስፈቀድለት የተናጠል የሥራ አደረጃጀት ጥናት በማካሄድ የጥናት ውጤቱ ለመስተዳደር ምክር ቤት እየቀረበ እና እየተወሰነ ተግባራዊ ሊደረግ ይችላል፡፡

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 11 መሠረት የተቋቋም አስፈጻሚ አካላት የሥራ አደረጃጀታቸውን ጥናት በማካሄድና ለክልሉ ምክር ቤት በማቅረብ ያጸድቃሉ፣ ሲጸድቅም ተግባራዊ ያደርጋሉ፡፡

13. የአስፈጻሚ አካላት የወል ሥልጣንና ተግባር

በዚህ አዋጅ አንቀጽ 9 መሠረት የተቋቋመ

mittu mittunku jeefisiisaanote bisi aanne mu'linsoonnihu gutu biilloonyinna loosu qeechi he'rannosi:

1. Seeranna polise burqisanno; mixonna baajeette qixxeessanno; fajjinirono loosu aana hosiisanno.
2. Xiinxallo ha'risanno; dhuku kaajjishshi pirogiraamma loosu aana hosiisanno; taje gamba assanno; qineessanno; hasiishshisi garinni tuqisanno.
3. Federaaletenna qoqqowu seeri loosu aana hosasi buuxanno.
4. Seeru garinni sheemaatenna sumiimme assanno; loosaasine qaxaranno; gashshanno; geegiissanno.
5. Ech.ay.vi Eedisi eddaramaanonna bisu gawajjamaano taalo horaameeyyenna wo'ma beeqqaasine ikkitanno gara injeessanno.
6. Qixxeessanno polisenni, seerinni, latishshu pirogiraammanninna pirojektuwanni gimarootunna wedellu hajo, qaaqquullu horonna

እያንዳንዱ አስፈጻሚ አካል ቀጥሎ የተመለከቱ የወል ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡፡

1. ሕግና ፖሊሲዎች ያመነጫል፣ ዕቅድና በጀት ያዘጋጃል፣ ሲፈቀድም በስራ ላይ ያውላል፣
2. ጥናትና ምርምር ያካሂዳል፣ የአቅም ግንባታ ኘሮግራሞችን ተግባራዊ ያደርጋል፣መረጃዎችን ያሰባስባል፣ ያደራጃል፣ እንደአስፈላጊነቱ ያሰራጫል፣
3. የፌዴራልና የክልሉ ሕጐች በስራ ላይ መዋላቸውን ያረጋግጣል፤
4. በሕግ መሰረት ውሎችና ስምምነቶች ያደርጋል፣ ሠራተኛ ይቀጥራል፣ ያስተዳድራል፣ ያሰናብታል፣
5. የኤችአይቪ ኤድስ ተጠቂዎችንና የአካል ጉዳተኞች የእኩል ተጠቃሚ እና ሙሉ ተሳታፊ የሚሆኑበትን ሁኔታ ያመቻቻል፣
6. በሚያዘጋጃቸው ፖሊሲዎች፣ ሕጎች፣ የልማት ፕሮግራሞችና ፕሮጀክቶች የሴቶችንና የወጣቶችን ጉዳይ፣ የሕጻናት

hobbanke agarsiisanno; qarqaru agarooshshe, danote gargarooshshi loosi massagooshshe, mannihimmate qoossoti assootu pirogiraame hanqafamase buuxanno; loosu aana hosiisanno.

7. Qoqqowu woy federaalete mootimma fushshitino ikkadimmate buuxishshi seeri garinni maqqisantanno loosu millimmo aana ikkadimma buuxanno.
8. Hundaasine ikkitino uurrinshuwa aliidimmatenni buusansiisanno; loosu mixo, baajeettenna yannite guuntete rippoortensa qineessatenni qoqqowu jeefisiisaanote amaale minira shiqishatenni kaajjishiishanno.
9. Wole seerubbanni aamantino biillooyenna loosu qeechuwa wonshanno; wonshiishanno.

14. Jeefisiisaano Bisubbaha Hojji Biilloonyenna Loosu Qeecha

Konni lallawi quwa 9 garinni uurrinsoonniri jeefisiisaanote bisubba konni woroonni noo hojji biilloonyinna loosu qeechi hee’rannonsa.

ጥቅምና ደህንነትን ያስጠብቃል፣ የአካባቢ ጥበቃን፣ የአደጋ ስጋት ስራ አመራርን፣ የሰብዓዊ መብት የድርጊት መርሃ ግብር መካተታቸውን ያረጋግጣል፣ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

7. የክልል ወይም የፌዴራል መንግስት ባወጣው የብቃት ማረጋገጫ ሕግ መሰረት በሚመለከተው የስራ እንቅስቃሴ ላይ ብቃት ያረጋግጣል፣
8. ተጠሪ የሆኑ ተቋማትን በበላይነት ያስተባብራል፣ የሥራ ዕቅድ፣ በጀት እና ወቅታዊ የአፈጻጸም ሪፖርታቸውን በማጠናቀር ለመስተዳደር ምክር ቤት በማቅረብ ያጸድቃል፣
9. በሌሎች ሕጎች የተሰጡ ሥልጣንና ተግባራትን ይፈጽማል፣ ያስፈጽማል፡፡

14. የአስፈጻሚ አካላት የተናጠል ሥልጣንና ተግባር

በዚህ አዋጅ አንቀጽ 9 መሠረት የተቋቋሙ አስፈጻሚ አካላት ቀጥሎ የተመለከቱ የተናጠል ሥልጣንና ተግባር ይኖራቸዋል፡፡

A) Keerunna Gal'abbote Biiro

1. Dagate keerenna adawa agartanno; ha'runsitanno; buuxisiissanno; daga beeqqisiissanno.

2. Dagate ga'labbonna adawi hajo aana loossanno garimma noonsa federaalete, qoqqowunna woraddate bisubba ledo xaadooshshe kalaqqanno.

3. Qasiisote qoqqowubba ledo ka'anno kiphonna sumiimme hoonge keeraancho doogonni tirtanno; la'annonsanna qoqqowubbanna federaalete mootimma isubba ledo buusante loossanno.

4. Ga'labbote looso lainohunni qoqqowu mootimma amaaltanno.

5. Qoqqowu, hojjimmootunna gaamote mereero keeru, ayirrisamatenna mimmito duqqate budi bowiranno gede hegershunna millimmote hayyo maltanno; loosu aana hosate garano ha'runsitanno.

6. Qoqqowoho ka"annohu sumiimmete hoonginna kipho keeraancho doogonni tidhantara la'annonsa bisubba ledo waacante loossanno.

ሀ) የሠላምና ፀጥታ ቢሮ

1. የህዝብ ሠላምና ደህንነት ይጠብቃል፣ ይከታተላል፣ ያረጋግጣል፣ ህዝብ ያሳትፋል።

2. በህዝብ ፀጥታና ደህንነት ጉዳይ ከሚሰሩ አግባብነት ካላቸው የፌደራል፣ ክልሎች እና ወረዳዎች አካላት ጋር ግንኙነት ይመሰርታል።

3. ከአጎራባች ክልሎች ጋር የሚነሱ ግጭቶችና አለመግባባቶች በሰላማዊ መንገድ ይፈታል፣ ከሚመለከታቸው ክልሎችና የፌደራል መንግስት አካላት ጋር ተባብሮ ይሰራል።

4. የፀጥታ ሥራን በሚመለከት የክልሉን መንግስት ያማክራል።

5. በክልሉ በግለሰቦችና በቡድኖች መካከል የሰላም፣ የመከባበርና የመቻቻል ባህል እንዲዳብር የግንዛቤና ንቅናቄ ስልቶችን ይቀይሳል፣ አተገባበሩን ይከታተላል።

6. በክልሉ የሚነሱ አለመግባባቶችና ግጭቶች በሠላማዊ መንገድ እንዲፈቱ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር ተቀናጅቶ ይሰራል።

7. Qoqqowu giddo yannillaancho ikkitino mashalaqqete lolanke amadooshshinna qinaawo heedhanno gede hayyo maltanno; loosu aana hosiissanno.

8. Ga'labote mashalaqqe gamba assatenna gashshate kaa'litannota addita womaashshunna baajeettete gashshootinna mannu wolqa gashshooti wodho qoqqowu mootimma amaale mini muronni loosu aana hosiissanno.

9. Qoqqowunniha ga'labbote gara lainohunni halamaano bisubba ledo buusamatenni kiphote kori aana xiinxallo ha'rissanno; furgaote hedonna gumulsiisaano hayyo shiqishshanno; fajjinanni woyteno loosu aana hosiissanno.

10. Qoqqowu giddo millissannore amma'notenna ammanote uurrinshuwa borreessite amadanno; tajete woraqata uytanno; ha'runsitanno; fajjoote haaroonsitanno; seeriweelo fajjoote ikkite leeltannore ittissanno; hooltanno.

11. Ga'labbote booraambe woy kalaqamu dano kalaqanturo adhinanni gargarooshshu qaafora

7. በክልሉ ውስጥ ዘመናዊ የሆነ የፀጥታ መረጃ ፍሰት አያያዝና አደረጃጀት እንዲኖር ስልት ይቀይሳል፣ይተገብራል፡፡

8. የፀጥታ መረጃ ለማሰባሰብና ለማስተዳደር የሚረዳ ልዩ የፋይናንስና የበጀት አስተዳደር እንዲሁም የሰው ኃይል አስተዳደር ደንብ በመስተዳደር ምክር ቤት ውሳኔ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

9. የክልሉን የፀጥታ ሁኔታን በሚመለከት ከአጋር አካላት ጋር በመተባበር በግጭት መነሻ ምክንያቶች ላይ ጥናት ያካሂዳል፣ የመፍትሔ ሃሳቦችና የአፈፃፀም ስትራቴጂዎችን ያቀርባል፣ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

10. በክልሉ ውስጥ የሚንቀሣቀሱ የሃይማኖትና የእምነት ተቋማትን ይመዘግባል፣ የምስክር ወረቀት ይሰጣል፣ ይከታተላል፣ ፈቃድ ያድሣል፣ ሕገ-ወጥ ሆኖ ሲገኙ ፈቃድ ያግዳል፣ ይሰርዛል፡፡

11. የፀጥታ መደፍረስ ወይም የተፈጥሮ አደጋ ሲከሰት በሚወሰደው የመከላከል እርምጃ በሴቶችና በህፃናት ላይ ጉዳት እንዳይደርስ የጥንቃቄ እርምጃ

gimarootunna qaaqquullu aana gawajjo iillitannokki gede qorophote qaafo adhitanno.

12. Milishu wolqa ga'labbo ayirrisiisate dandiissanno garinni qiaawatenni dagatenna wole ga'labbote wolqa ledo waaxame loosanno gara injeessitanno.

13. Milishu wolqa seeda yanna qaru loosinsanni baxxitukkinni ga'labbotenna wolu mootimmate loosira bobbakkanno gede assitanno; dhuku kaajjishshi qajeelsha afi'rannno gede assitanno.

14. Milishu wolqara hasiissanno qodhonna udiinni kaajjannonna wo'mano gede assitanno; tittirshu wodhotenni muramanno.

15. Biirote loosaasine loosinsa qansichootunnita bayriidi seeri qoosso gurchitannokki doogonni wo'manno gede assitanno.

16. Hexxo wonshiishate kaa'lannoha wole assooteno assitanno.

ይወስዳል፡፡

12. የሚሊሻ ኃይል ፀጥታን ለማስከበር በሚያስችል አኳኋን በማደራጀት ከህዝቡና ከሌሎች የፀጥታ ኃይሎች ጋር በቅንጅት የሚሰራበትን ሁኔታ ያመቻቻል፡፡

13. የሚሊሻ ኃይል ለረጅም ጊዜ ከምርት ሥራው ሳይነጠል በፀጥታና በሌሎች መንግሥታዊ ሥራዎች ላይ እንዲሰማራ ያደርጋል፣ የአቅም ግንባታ ሥልጠና እንዲያገኝ ያደርጋል፡፡

14. ለሚሊሻ ኃይል የሚያስፈልግ ትጥቅና አስፈላጊ የሆኑ ቁሳቁሶች እንዲጠናከርና እንዲሟላ ያደርጋል፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል፡፡

15. የቢሮው ሠራተኞች ስራቸው የዜጎችን ህገ-መንግስታዊ መብት በማይፃረር መንገድ እንዲፈፅሙ ያደርጋል፡፡

16. ዓላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

B) Giwirinnu Biiro

1. Qoqqowunnita giwirinnu, kalaqamu jiro, giwirinnu laalchonna eote dikki’ro, giwirinnu eo shiqisho lainohunni polisete hedo shiqishshanno; qixxeessitanno; gumulsiishshu aanti-gedeni istiraateeje fushshitanno; kaajjirono loosu aana hosiissanno.
2. Baadiyyete sagalete waastinni qarrira reqeccishantino qarqarranna dagoomu biso badanno; kora xiinxallanno; irkisanno; sagalete waastinni pirogiraamma massagganno; handaaraho loossannore qeechi-gutamaano bisubba buusansiissanno.
3. Baatto loosidhe galtinorira aamantannota giwirinnunnita ekisteenshiinete owaante hala’litara loossanno; jawaachishshanno.
4. Garimma noonsa bisubba ledo buusamatenni baatto loosidhe galtinori giwirinnu loosonsa woyyeesi’rate hasiissannonsata liqoote injo afidhanno gara injeessitano.
5. Giwirinnunna kalaqamu jiro investimentera bobbakkino dureeyyera irko uytanno.
6. Giwirinnu latishshi aana hekko kalaqara dandaannore ha’runsitanno;

ለ) የግብርና ቢሮ

1. የክልሉን የግብርና፣ የተፈጥሮ ሃብት፣ የግብርና ምርትና ግብዓት ግብይት፣ የግብርና ግብዓት አቅርቦትን በሚመለከት የፖሊሲ ሃሳቦችን ያቀርባል፣ ያዘጋጃል፣ የአፈፃፀም ቅደም ተከተል ስትራቴጂ ያወጣል፣ ሲፀድቅ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡
2. በገጠር ለምግብ ዋስትና ችግር የተጋለጡ አካባቢዎችንና የኅብረተሰብ ክፍሎችን ይለያል፣ መንስኤውን ያጠናል፣ ይደግፋል፣ የምግብ ዋስትና ፕሮግራሞች ይመራል፣ በዘርፉ የሚሠሩ ባለድርሻ አካላትን ያስተባብራል፡፡
3. ለአርሶ አደሩ የሚሰጡ የግብርና ኤክስቴንሽን አገልግሎቶች እንዲስፋፉ ይሰራል፣ ያበረታታል፡፡
4. አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር አርሶ አደሩ የግብርና ሥራውን ለማሻሻል የሚያስፈልገውን የብድር አቅርቦት የሚያገኝበትን ሁኔታ ያመቻቻል፡፡
5. በግብርናና የተፈጥሮ ሃብት ኢንቨስትመንት ለሚሰማሩ ባለ ሃብቶች ድጋፍ ይሰጣል፡፡
6. በግብርና ልማት ላይ ተፅዕኖ ሊያሳድሩ የሚችሉ ሁኔታዎችን

balxi-qorophotenna balaxi-qixaawote amuraate diriirsitanno.

7. Qoqqowoho daafotenna togoori saadatenna gidu dhibbanna gidimale gargaratenna qorqorate hasiissanno qaafo adhitanno.
8. Gorsu latishshi loosi gala'lanno gede gumulsiisate hayyo qixxeessanno; jeefisiisanno.
9. Qoqqowoho hala'litanno paakeejuwa loosu aana hosiisate hasiissannota giwirinnu eora ikkitannorenna liqoo hasi'nanni silanchimmanni, bikkinninna yannanni baatto loosidhe galtinorira shiqishshanno; giwirinnu laalchi baadinna baara widi dikko safo assi'rinoha ikkanno gede injeessitanno; ha'runsitanno; illaallissanno.
10. Saadate laalchimma lossate kaa'litanno xiinxallo ha'rinsanni gede assitanno; loosu aana hosansa ha'runsitanno.
11. Qulxu'mete jiro laalchimmanna horaameessimma lossitanno hayyo malatenni loosu aana hosiissanno.
12. Qoqqowunniti kalaqamu jiro lattanno gede, qorowantanno gedenna horoonshise woyyaawanno gede irkissanno polisenna istiraateeje qixxeessitanno; kaajjituro loosu aana

ይከታተላል፣ የቅድመ ማስጠንቀቅያና ቅድመ ዝግጁነት ስርዓት ይዘረጋል፡፡

7. በክልሉ የወረረሽኝና ተዛማች የእንስሳትና አዝርዕት በሽታዎችና ፀረ-ሰብል ለመከላከልና ለመቆጣጠር አስፈላጊ እርምጃ ይወስዳል፡፡
8. የመስኖ ልማት ስራ እንዲስፋፋ የአፈፃፀም ስልቶችን ያዘጋጃል፣ ያስፈጽማል፡፡
9. በክልሉ የሚስፋፉ ፓኬጆች ለመተግበር የሚያስፈልጉ የግብርና ግብአቶችና ብድሮች በሚፈለገው ጥራት፣ መጠንና ጊዜ ለአርሶ አደሩ ያቀርባል፤ የግብርና ምርት የውስጥና ውጪ አገር ገበያ መሰረት ያደረገ እንዲሆን ሁኔታ ያመቻቻል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፡፡
10. የእንስሳት ምርታማነትን ለማሳደግ የሚረዱ ጥናቶች እንዲካሄዱ ያደርጋል፣ በሥራ ላይ መዋላቸውን ይከታተላል፡፡
11. የአሣ ሀብት ምርታማነትንና ተጠቃሚነትን የሚያሳድጉ ስልቶችን በመቀየስ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡
12. የክልሉ የተፈጥሮ ሃብት እንዲለማ፣ እንዲታቀብና

hosiissanno; loosu aana hosansa garan ha’runsitanno; illaallissanno.

13. Garanna taalo ikkinohu baattote horoonshinna gashshooti hee’rara dandiissitanno polisena istiraateeje qixxeessitanno; kaajjituro loosu aana hosiissanno; loosu aana hosi gara ha’runsitanno; illaallissanno.

14. Giwirinnu xiinxallo qeechi-gutamaano bisubba waaxantenna buusante loossanno amuraate diriirsitanno.

15. Gimarootanna wedella safo assidhinota giwirinnu paakeeje polisete deerrinni qixxeessitanno; kaajjituro loosu aana hosanna gara ha’runsitanno.

16. Dikko shiqqannore giwirinnu eora ikkitannore ha’rishshatenna irshu guma labbinori silanchimma buuxxanno; ha’runsitanno; illaallissanno.

17. Hexxo jeefa gansiissannota wole assootubbano wonshitanno.

አጠቃቀሙ እንዲሻሻል የሚያግዝ ፖሊሲና ስትራተጂ ያዘጋጃል፣ ሲፀድቅ በተግባር ያውላል፣ ተግባራዊነታቸውን ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፡፡

13. ፍትሃዊ የመሬት አጠቃቀምና አስተዳደር እንዲኖር የሚያስችል ፖሊሲ፣ ስትራተጂ፣ ያዘጋጃል፡፡ ሲፀድቅ ተግባር ላይ ያውላል፣ ስለተግባራዊነቱ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፡፡

14. ግብርና ምርምር ባለድርሻ አካላት በቅንጅትና በትብብር የሚሰሩበትን ሥርዓት ይዘረጋል፣

15. ሴቶችና ወጣቶችን መሰረት ያደረጉ የግብርና ፓኬጅ በፖሊሲ ደረጃ ይቀርፃል፣ ሲፀድቁ ተግባራዊነቱን ይከታተላል፡፡

16. ወደ ገበያ የሚቀርቡ ግብአቶች እንደ ማዳበሪያና የእርሻ ውጤቶች ጥራት ያረጋግጣል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፡፡

17. ዓላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

C) Fayyimmate Biiro

1. Qoqqowoho fayyimmanna fayyimmate ledo xaaddanno hajubba aliidimmatenni massagganno; buusansiissanno.
2. Fayyimmate owaante tuqisaanchimma lophitanno gede hasiissanno jawaante assitanno.
3. Liiqotenninna kaa'lotenni wo'mitannota fayyimmate pirogiraamma gumulaanchimma ha'runsitanno; buusansiissanno.
4. Fayyimmate handaari latishshita qoqqowaancho pirogiraame qixxeessitanno; gumulaanchimmase ha'runsitanno; keentanno.
5. Qoqqowaancho fayyimmate mashalaqqe amuraate massagganno; buusansiissanno; gumulaanchimmase ha'runsitanno.
6. Daafonna taraawanno dhibba gargarate dandiissitanno hayyo maltanno; loosu aana hossanno gara ha'runsitanno.
7. Qoqqowaancho saga'late amuraati istiraateeje jeefishsha ha'runsitanno; buusansiissanno.

ሐ) የጤና ቢሮ

1. በክልሉ ጤናና ጤና ነክ ጉዳዮችን በበላይነት ይመራል፣ ያስተባብራል፡፡
2. የጤና አገልግሎት ሽፋን እንዲያድግ ተገቢውን ጥረት ያደርጋል፡፡
3. በብድርና ዕርዳታ የሚከናወኑ የጤና ፕሮግራሞችን አፈፃፀም ይከታተላል፣ ያስተባብራል፡፡
4. የጤናውን ዘርፍ ልማት ክልላዊ ፕሮግራም ይነድፋል፣ አፈፃፀሙን ይከታተላል፣ ይገመግማል፡፡
5. ክልላዊ የጤና መረጃ ሥርዓቱን ይመራል፣ ያስተባብራል፣ አፈፃፀሙን ይከታተላል፡፡
6. ወረርሽኝና ተላላፊ በሽታዎችን ለመከላከል የሚያስችሉ ስልቶችን ይቀይሳል፣ ተግባራዊነታቸውን ይከታተላል፡፡
7. ክልላዊ የአመጋገብ ሥርዓት ስትራቴጂን አፈጻፀም ይከታተላል፣ ያስተባብራል፡፡

8. Dagoomu fayyimma qohara dandaannori kalaqamiro gargarooshshu qaafo adhitanno; buusansiissanno.
9. Qoqqowu giddo hasiisaano ikkitino xagganna xagishshu udiinni ikkadu garinni hee’ransanna garunni horote hosansa buuxxanno.
10. Qoqqowoho afantannore mootimmate fayyiimate uurrinshuwa xintitanno; gashshanno.
11. Fayyimmate amuraati kaarta qixxeessitanno; fayyimmannihu safote latishshi hala’lanno gede assitanno; irkono uytanno.
12. Qoqqowoho echi.ay.vii eedisi gargarate, illaallisatenna baci-tuqu assoote aliidimmatenni massagganno; buusansiissanno; ha’runsitanno; illaallissanno.
13. Qoqqowunniha fayyimmate qarra tiratenna fayyimmate owaante aa gara woyyeessate kaa’litanno xiinxallo ha’risantanno gede hasiissanno irko assitanno.

8. የሕብረተሰቡን ጤና ሊጎዱ የሚችሉ ድንገተኛ ሁኔታዎች ሲፈጠሩ የመከላከል እርምጃ ይወስዳል ያስተባብራል፡፡
9. በክልሉ ውስጥ አስፈላጊ የሆኑ መድሐኒቶችና የሕክምና መሳሪያዎች በበቂ መጠን መኖራቸውንና በአግባቡ ጥቅም ላይ መዋላቸውን ያረጋግጣል፡፡
10. በክልሉ የሚገኙ የመንግስትጤናተቋማትን ያደራጃል፣ ያስተዳድራል፡፡
11. የጤና ሥርዓቱን ካርታ ያዘጋጃል፣ የጤና መሰረተ ልማቶች እንዲስፋፉ ያደርጋል፣ ድጋፍም ይሰጣል፡፡
12. በክልሉ ኤችአይቪ ኤድስን የመከላከል፣ የመቆጣጠርና የዘርፈ ብዙ ምላሽ ተግባርን በበላይነትይመራል፣ ያስተባብራል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፡፡
13. የክልሉን የጤና ችግር ለመፍታትና የጤና አገልግሎት አሰጣጥን ለማሻሻል የሚረዱ ምርምሮች እንዲካሄዱ ተገቢውን ድጋፍ ያደርጋል፡፡
14.

14. Garimma noonsare addi addi hayyo horoonsi’ratenni fayyimma agadhate rosi hala’lanno gede assitanno.
15. Qoqqowoho fayyimmate rosinna qajeelshi uurrinshuwa uurrissanno; qineessitanno; gashshitanno.
16. Qoqqowoho sagalete, xagichunna fayyimmate qorowooshshi gashshootinna qorqorshu loossa garunni jeefamansa buuxanno.
17. Hursaanchimmansa buuxantinore baadi xagganna xagishshu hayyo dagate owaantera hossanno gede xiinxallo assitanno; loosu aana hosansa garira millissanno.
18. Daga fayyimmase hajo annimma aana muraancho ikkanno gede saga’late, qarqaru co’immara, bikkancho ilara, amuwunna qaaqquullu qorowora lowo illacha tugge millissanno; akatu soorro buuxisiisanno fayyimma agadhate roso uytanno.
19. Hexxo jeefa gansiisate kaa’litannota wole assootubba assitanno.

15. አግባብነት ያላቸው የተለያዩ ዘዴዎችን በመጠቀም የጤና አጠባበቅ ትምህርት እንዲስፋፋ ያደርጋል፡፡

16. በክልሉ የጤና ትምህርትና ስልጠና ተቋማትን ያቋቁማል፣ያደራጃል፣ ያስተዳድራል፡፡

17. በክልሉ የምግብ፣ የመድሐኒትና ጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ሥራዎች በአግባቡ መፈፀማቸውን ያረጋግጣል፡፡

18. ፈዋሽነታቸው የተረጋገጠ ባህላዊ መድሓኒቶችና የህክምና ዘዴዎች ለህዝብ አገልግሎት እንዲውሉ ጥናት ያካሂዳል፣ ለተግባራዊነቱ ይንቀሳቀሳል፡፡

19. ሕዝቡ የጤናው ጉዳይ ባለቤትና ወሳኝ እንዲሆን በአመጋገብ፣ ከባቢያዊ ፅዳት፣ የወሊድ ምጣኔ፣ የእናቶችና ህፃናት እንክብካቤ ከፍተኛ ትኩረት ሰጥቶ ይንቀሳቀሳል፣ ባህሪያዊ ለውጥ የሚያረጋግጥ ብቁ የጤና አጠባበቅ ትምህርት ይሰጣል፡፡

20. ዓላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

D) Rosu Biiro

1. Rosanna rosiisate looso aliidimmatenni massagganno.
2. Qoqqowu rosinna qajeelshi deerrasinna silanchimmasi agadhinoha ikkasi buuxxanno; hasiissanno qaafo adhitanno; maxaaffanna rosu kaa'looshshi udiinne wonshitanno; tuqissanno.
3. Rosiisaanote beehooshshenna gaamishsha ha'rissanno; deerru deerunkunni rosiisate ikkado assannori wo'masi buuxxanno; rosiisaanote qajeelsha uytanno.
4. Umi dirimi rosiha jeefote fonqolo qixxeessitanno; jeefisamasi gara massagganno; tajete woraqata uytanno.
5. Gobboomu deerrinni qixxaawino fonqolo qoqqowoho wonshiishshanno.
6. Qoqqowoho dirinsa rosoho iillino qaaqquullenna wedella rosate kaayyo afidhanno doogo injeessitanno; loosu aana hosiissanno.
7. Uminna layinki dirimi rosita rosu maxaaffa attamonna tuqishsha ha'rissanno; ha'ranno gede assitanno.

መ) የትምህርት ቢሮ

1. የመማር ማስተማር ሥራን በበላይነት ይመራል፡፡
2. የክልሉ ትምህርትና ሥልጠና ደረጃውንና ጥራቱን የጠበቀ መሆኑን ያረጋግጣል፣ ተገቢውን እርምጃ ይወስዳል፣ መጽሐፍትንና የትምህርት መርጃ መሣሪያዎችን ያሟላል፣ ያሠራጫል፡፡
3. የመምህራን ድልድልና ምደባ ያካሂዳል፣ በየደረጃው ለማስተማር ብቁ የሚያደርጉ ሁኔታዎች መሟላታቸውን ያረጋግጣል፣ ለመምህራን ስልጠና ይሰጣል፡፡
4. የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ማጠናቀቂያ ፈተና ያዘጋጃል፣ አፈፃፀሙን ያስተዳድራል፣ የምስክር ወረቀት ይሰጣል፡፡
5. በአገር አቀፍ ደረጃ የተዘጋጁ ፈተናዎችን በክልሉ ያስፈጽማል፡፡
6. በክልሉ ዕድሜያቸው ለትምህርት የደረሱ ህፃናትና ወጣቶች የመማር ዕድል የሚያገኙበትን ስልት ይቀይሣል፣ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡
7. የአንደኛና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት መማሪያ መጽሐፍት ህትመትና ስርጭት ያከናውናል፣ እንዲከናወን

8. Mootimmaaano, mootimmaaweelo uurrinshuwanna annanni rosi minnaha ikkadimmate deerra buuxxanno; fajjoote uytanno; uynoonni fajjoote hoolanno.

9. Rosu uurrinshuwaha gumulsiisate dhuki qarra baddanno; mixo qixxeessatenni qarraho tiro uytanno.

10. Rosiisaanonnihanna rosu massagaano bisubbaha gumulsiisate dhuka kaajjishshanno.

11. Balaxote, addi hasatto, jajjabbunna doorshunniha safote rosi xintamooshshe murtanno; pirogiraame fushshitanno; ha’runsitanno; irko assitanno.

12. Rosanna rosiisate keeno aate qarranna guuntete aana xiinxallo ha’rissanno; tirote raga maltanno; hasiissanno qaafo adhitanno.

13. Umi dirimi Rosi kaarkuleeme qixxeessitanno; qoqqowoho loosu aana hosiissanno.

ያደርጋል፡፡

8. የመንግሥት፣ መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶችና የግል ትምህርት ቤቶችን የብቃት ደረጃ ያረጋግጣል፣ ፈቃድ ይሰጣል፣ ይሰርዛል፡፡

9. የትምህርት ተቋማትን የማስፈፀም አቅም ችግሮችን ይለያል፣ ዕቅድ በመንደፍ ለችግሮቹ መፍትሔ ይሰጣል፡፡

10. የመምህራንና የትምህርት አመራር አካላት የመፈፀም አቅም ይገነባል፡፡

11. የቅድመ መደበኛ፣ የልዩ ፍላጐት፣ የጐልማሶችና የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርቶችን አደረጃጀት ይወስናል፣ መርሃ ግብር ያወጣል ይከታተላል፣ ድጋፍ ይሰጣል፡፡

12. የመማር ማስተማር ምዘና አሰጣጥ ችግሮችና ውጤታማነት ላይ ጥናት ያካሂዳል፣ የመፍትሔ አቅጣጫዎችን ይቀይሳል፣ ተገቢውን እርምጃ ይወስዳል፡፡

13. የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ሥርዓተ ትምህርትን ያዘጋጃል፣ በክልሉ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

14. Hexxo jeefa gansiissannota wole assootubbano wonshitanno.

E) Fayinaansete Biiro

1. Qoqqowu mootimma baajete qixxeessitanno, fajjinonni baajete kaiminni baattanno, baajetete jeefishsha gashshitanno, keentanno, qorqortanno;
2. Qoqqowu mootimma baajeette, shallago, baatooshshe, giddoydi odiite amanyoote xintitanno, loosu aana hosase ha'runsitanno;
3. La'annonsa qoqqowu mootimma bisubba ledo buusamatenni seeda, mereerimanna harancho yannanni loosu aana hossanno waacantino pirojektuwanna pirogiraamma qixxaabbanno gede assitanno; fajjanturono loosu aana hosansa ha'runsitanno.
4. Mootimmaanonna mootimmaaweelo uurrinshuwanni afantanno kaa'lonna liqoo buusansiisatenni qoqqowu latishshu baajeette mixo ledo qinaawe loosu aana hossara injeessitanno; qineessitanno; ha'runsitanno.

14. ዓላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል።

ሠ) የፋይናንስ ቢሮ

1. የክልል መንግስት በጀት ያዘጋጃል፣ በተፈቀደው በጀት መሰረት ክፍያ ይፈፅማል፣ የበጀቱን አፈፃፀም ያስተዳድራል፣ይገመግማል፣ይቆጣጠራል።
2. የክልሉ መንግስትን የበጀት፣ የሂሳብ፣ የክፍያና፣ የውስጥ ኦዲት ሥርዓት ይዘረጋል፣ በስራ ላይ መዋሉን ይከታተላል።
3. ከሚመለከታቸው የክልሉ የመንግስት አካላት በመተባበር በረጅም፣ በመካከለኛ እና በአጭር ጊዜ የሚተገበሩ የተቀናጁ ፕሮጀክቶችና ፕሮግራሞች እንዲዘጋጁ ያደርጋል፣ ከተፈቀዱ በኋላም ተግባራዊ መሆናቸው ይከታተላል።
4. ከመንግስታዊና መንግስታዊ ካልሆኑ ድርጅቶች የሚገኝ እርዳታና ብድር በማስተባበር ከክልሉ የልማት በጀት ዕቅድ ተጣጥሞ በስራ እንዲውል ያመቻቻል፣ ያቀናጃል፣ ይከታተላል።

5. Qoqqowoho leeltannota dagoomaanchonna miinjitte mitiimma shotisate sumiimmete kaiminni dagganno kaa’lo loosu aana hossara irko assitanno; buusansiissanno; gashshitanno; lexxote kaa’lo afi’rate babbaxxitino pirojektuwa qixxeessatenninna qixxeessiisatenni kaa’lo assitanno uurrinshuwara shiqishshanno.

6. Miinjunna dagoomu latishshi handaarira bobbakkinore mootimmaanonna mootimmaaweelo uurrinshuwa looso la’annonsari ledo halamatenni buusansiissanno; illaallissanno.

7. Fajjaameeyye uurrinshuwanna maammarra pirogiraammatanna pirojektuwata ikkadimmate keeno assitanno; loosu sheemaate malaatisantanno; buusansiissanno; ha’runsitanno; keentanno.

8. Qoqqowunniti mootimmate bisubba qoqqowu mootimma womaashshu polisenna seeri garinni loosansa illaallissanno.

9. Qoqqowu mootimmaha eo gamba assinanni woraqata attansiissanno; tuqissanno; ha’runsitanno; qorqortanno.

5. በክልሉ የሚታዩ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮች ለማቃለል በስምምነት መሰረት የሚመጡ እርዳታዎች በስራ ላይ እንዲውሉ ድጋፍ ይሰጣል፣ ያስተባብራል፣ ያስተዳድራል፣ ተጨማሪ እርዳታዎች ለማግኘት የተለያዩ ፕሮጀክቶች በመቅረፅና እንዲቀረፅ በማድረግ እርዳታ ለሚሰጡ ድርጅቶች ያቀርባል፡፡

6. በኢኮኖሚና ማሕበራዊ ልማት ዘርፍ የተሰማሩ መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶችን ስራ ከሚመለከታቸው ጋር በመሆን ያስተባብራል፣ ይቆጣጠራል፡፡

7. የበጎ አድራጎት ድርጅቶችና ማህበራት ፕሮግራሞችና ፕሮጀክቶችን የብቃት ምዘና ያደርጋል፤ የሥራ ውል ይፈራረማል፤ ያስተባብራል፤ ይከታተላል፤ ይገመግማል፡፡

8. የክልሉ የመንግስት አካላት በክልሉ መንግስት የፋይናንስ ፖሊሲና ሕጎች መሰረት መስራታቸውን ይቆጣጠራል፡፡

9. የክልሉን መንግስት የገቢ መሰብሰቢያ ደረሰኝ ያሳትማል፣ ያሰራጫል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፡፡

10. Qoqqowu mootimma fiisikaaletenna womaashshu loosi guunte leellishannoha tittirshu xawishsha pirezidaantichaho, qoqqowu jeefisiisaanote amaale miniranna seerunni biilloonye uynoonninsa bisubbara yannatenni shiqishshanno.

11. Qoqqowu mootimma shalagote amadooshshi amuraate qixxeessitanno; loosu aana hosanna gede irkissanno; giddo qorqorshi amuraate diriirsitanno.

12. Qoqqowu mootimma babbaxxitino buenni afidhannota liqootenna kaa'lote sumiimme qoqqowu mootimma su'minni malaatissanno; liqoote massagooshshe gashshanno.

13. Qoqqowu mootimma aksiyonna tareessantannonna tareessantannokkiti woxu sanaddaamaddanno; agartanno.

14. Qoqqowu mootimmanni uurritinota latishshu uurrinshuwata xaphooma millimmo ha'runsitanno; irkissanno; illaallissanno.

15. Qoqqowu mootimmaha jajju gashshootenna hidhote amuraate diriirsitanno; gumulaanchimma illaallissanno; irkissanno; seeraancho taashshote qaafo adhitanno;

10. የክልሉ መንግስት የፊስካል እና የፋይናንስ የስራ አፈፃፀም የሚያሳይ ዝርዝር መግለጫ ለርዕሰ መስተዳድሩ፣ ለክልሉ መስተዳደር ምክር ቤትና በሕግ ስልጣን ለተሰጣቸው አካላት በወቅቱ ያቀርባል፡፡

11. የክልሉ መንግስት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት ይነድፋል፣ ተግባራዊ እንዲሆን ይደግፋል የውስጥ ቁጥጥር ሥርዓት ይዘረጋል፡፡

12. የክልሉ መንግስት ከተለያየ ምንጭ የሚያገኘውን የብድርና ዕርዳታ ስምምነት በክልሉ መንግስት ስም ይፈርማል፣ ብድሩን ያስተዳድራል፡፡

13. የክልሉ መንግስት አክስዮኖች፣ የሚተላለፉና የማይተላለፉ የገንዘብ ሰነዶችና ሌሎች ተመሳሳይ የገንዘብ ሰነዶች ይይዛል፣ ይጠብቃል፡፡

14. በክልሉ መንግስት የተቋቋሙ የልማት ድርጅቶችን አጠቃላይ እንቅስቃሴን ይከታተላል፣ ይደግፋል፣ ይቆጣጠራል፡፡

15. የክልሉ መንግስት የንብረት አስተዳደር እና የግዢ ስርዓት ይዘረጋል፣ አፈፃፀሙን ይቆጣጠራል፣ ይደግፋል፣ ህጋዊ

adhinanni gedeno assitanno.

16. Gongo’maasine, jajjabba maashinna, jajjabba hiro-hidho kamalte hirtanno; kayissanno; kaysate ledo amadantino loossa wonshitanno; hasiisi garinni riqiwooshshe uytanno.
17. Mootimmate hiro-hidhora ayirritanno lawashshimma leellishshanno shiqishaanora qorophishsha uytanno; murantinonna murantinokki yanna geeshsha shiqishaanchimmatenni ittissanno.
18. Gumulantino hidho lallawunna biddissu garinni gumulamansanna gara ikkinohu jajju gashsho amuraati diriirsamasi buuxi’rate hidhotenna jajju gashshooti qorqorsha assitanno.

19. Jeefisiisaano bisubba mootimmaano interprayzenni dhaaddo hidho gumultara fajjitanno.

20. Maakirote miinji xiinxallo ha’rissanno; xiinxallote guma mootimmate shiqishshanno.

21. Mootimmate gongo’maasine amadooshshinna horoonshi amuraate

ማስተካከያ እርምጃ ይወስዳል፣ እንዲወሰድ ያደርጋል፡፡

16. ተሽከርካሪዎች፣ ትላልቅ ማሽኖች፣ ትላልቅ ግዥዎች በጥቅል ይገዛል፣ ያስወግዳል፣ ከማስወገድ ጋር የተያያዙ ስራዎች ይፈፅማል፣ እንደአስፈላጊነቱ ውክልና ይሰጣል፡፡
17. በመንግስት ግዥ አፈፃፀም ከባድ ቸልተኝነት የሚያሳዩ አቅራቢዎች ማስጠንቀቂያ ይሰጣል፣ ለተወሰነና ላልተወሰነ ጊዜ ከአቅራቢነት ያግዳል፡፡
18. የሚፈፀሙ ግዥዎች በአዋጅና መመሪያ መሰረት መፈፀማቸውንና ትክክለኛ የንብረት አስተዳደር ስርዓት መዘርጋቱን ለማረጋገጥ የግዥና የንብረት አስተዳደር ኦዲት ያደርጋል፡፡
19. አስፈፃሚ አካላት ከመንግስታዊ ኢንተርኘራይዝ በቀጥታ ግዥ እንዲፈፀሙ ይፈቅዳል፡፡
20. የማክሮ ኢኮኖሚ ጥናት ያካሀዳል፣ የጥናቱ ውጤት ለመንግስት ያቀርባል፡፡
21. የመንግስት ተሽከርካሪ አያያዝና አጠቃቀም ስርዓት የተከተለ

ha’runsinoha ikkanno gede assitanno.

22. Hexxo jeefa gansiisate kaa’litannota wole assootubba wonshitanno.

F) Xaphoomu Seeru Allaalsha

Tenne jeefisiisaancho uurrinsha hojji biilloonyinna loosu qeechi lallawu kiiro 6/2012 aana worroonni garinni ikkanno.

G) Eote Biilloonye

1. Qoqqowunniha taksenna eo gamba assate amuraate aliidimmatenni massagganno; gashshitanno.
2. Taksete amuraate woyyeessate pirogiraame guunte annimmatenni massagganno; buusansiissanno.
3. Lifinxe, xawadimmanna xa’mamaanchimma wo’mitinohu owaante aate amuraate diriirsitanno.
4. Taksete baataanchira doorshunni takse baantanni xintamooshshe injeessanno.
5. Taksete baataano fajjootinsanni takse baattanno budi bowiranno gede hegerre kalaqate pirogiraamma loosu aana hosiissanno.

እንዲሆን ያደርጋል፡፡

22. ዓላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

ረ) ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ

የዚህ አስፈጻሚ ተቋም የተናጠል ሥልጣንና ተግባር በአዋጅ ቁጥር ፮/፳፻፲፪ በተደነገገው መሠረት ይሆናል፡፡

ሰ) የገቢዎች ባለሥልጣን

1. የክልሉን የታክስና የገቢ አሰባሰብ ስርዓት በበላይነት ይመራል፣ ያስተዳድራል፡፡
2. የታክስ ሥርዓት ማሻሻያ ፕሮግራም አፈጻጸም በባለቤትነት ይመራል፣ ያስተባብራል፡፡
3. ቀልጣፋ፣ ግልፅነትና ተጠያቂነት የሰፈነበት የአገልግሎት አሰጣጥ ሥርዓት ይዘረጋል፡፡
4. ለታክስ ከፋዩ አማራጭ የታክስ መክፈያ አደረጃጀቶችን ያመቻቻል፡፡
5. ታክስ ከፋዮች በፍቃደኝነት ታክስ የመክፈል ባህልን እንዲያዳብሩ የግንዛቤ ማስጨበጫ ፕሮግራሞች ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

6. Qoqqowu miinju millimmo aana rumuxxitino xiinxallo ha’risatenni qoqqowunnita eote safo halashshitanno; taksete gashshootinni kalaqantanno mitiimma tidhantanno gede assitanno.
7. Taksete seera gumulsiisate hasiissannore aye manchi angano hee’ra dandiitanno sanadda la’e keentanno; amaddanno.
8. Takse murate hasiissanno mashalaqqe gamba assitanno; kaajjishshanno; kuri horoonsi’ratenni takse murtanno; gamba assitanno.
9. Taksiweelo quchumu dargi micco, minu annimma, jajjunna owaantete baatooshshi muraatishshiranna gambassiishshira kaa’litanno mashalaqquwa gamba assitanno; fatiltanno; horote hosanna gede assitanno.
10. Quchummate maazzagaajju mini eo muraatishshinna gambassiishshi xiinxallo assitanno; kamalaancho maazzagaajju mini eo gamba assinanni seeri hanqafaasincho qixxeessitanno; loosu aana hosiissanno.

6. በክልሉ ኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴ ላይ ተመስርቶ ጥናቶችን በማካሄድ የክልሉን የገቢ መሠረት ያሰፋል፣ በታክስ አስተዳደሩ የሚከሰቱ ችግሮች እንዲፈቱ ያደርጋል፡፡
7. የታክስ ሕጎችን ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ በማናቸውም ሰው እጅ የሚገቡ ሰነዶችን ይመረምራል፣ ይይዛል፡፡
8. ለታክስ አወሳሰን የሚያስፈልጉት መረጃዎች ያሰባስባል፣ ያጠናክራል፣ እነዚህኑ በመጠቀም ታክስ ይወስናል፣ ይሰበስባል፡፡
9. ታክስ ያልሆኑ የከተማ ቦታ ይዞታ፣ የቤት ባለቤትነት፣ የንብረትና የአገልግሎት ክፍያ አወሳሰንና አሰባሰብ የሚያገለግሉ መረጃዎችን ይሰበስባል፣ይተነትናል፣ጥቅም ላይ እንዲውል ያደርጋል፡፡
10. የከተሞች ማዘጋጃ ቤታዊ ገቢ አወሳሰንና አሰባሰብ ጥናት ያደርጋል፣ የተጠቃለለ የማዘጋጃ ቤታዊ ገቢ የሚሰበሰብበትን የሕግ ማዕቀፍ ያዘጋጃ፣ ሥራ ላይ ያውላል፡፡

11. Addi addi eo seeru garinni gamba assitanno; mootimmate gimjaabeetira eo assitanno.
12. Hexxo jeefa gansiisate kaa'lannoha wole assootubba assanno.

H) Doogote Latishshinna Hodhdhishshu Biiro

1. Qoqqowunniha doogote latishshi looso aliidimmatenni massagganno; deerra murtanno; gashshitanno; diizaynetenna gimbaatu qorqorshi looso ha'rissanno; ha'runsitanno; illaallissanno.
2. Dagate beeqqonninna qoqqowu mootimma baajeettenni loosantannonna gatamarantanno doogo mixidhanno; tekinikete irko assitanno; looso buusansiissanno; aliidimmatenni massagganno.
3. Kalaqamu manchi woy seeru mannimma aamantino uurrinsha addi woy gutu hexxo owaantera loossino, gatamartannonna gashshitanno doogora loosu fajjoote uytanno; borreesse maareekkanno.

11. ገቢዎችን በሕጉ መሠረት ይሰበስባል፣ ለመንግስት ግምጃ ቤት ገቢ ያደርጋል፡፡
12. ዓላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

ሸ) የመንገድ ልማትና ትራንስፖርት ቢሮ

1. የክልሉን የመንገድ ልማት ሥራዎች በበላይነት ይመራል፣ ደረጃ ይወስናል፣ ያስተዳድራል፣ የዲዛይንና የግንባታ ጥራት ቁጥጥር ስራዎችን ያካሂዳል፣ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፡፡
2. በህብረተሰቡ ተሳትፎ እና በክልሉ መንግስት በጀት የሚሰራና የሚጠገን መንገድ ያቅዳል፣ የቴክኒክ ድጋፍ ያደርጋል፣ ስራውን ያስተባብራል፣ በበላይነት ይመራል፡፡
3. የተፈጥሮ ሰው ወይም ህጋዊ ሰውነት የተሰጠው ድርጅት ለተለየ ወይም ለጋራ ዓላማ አገልግሎት ያሰራው፣ የሚጠግነው እና የሚያስተዳድረውን መንገድ የስራ ፍቃድ ይሰጣል፣ ይመዘግባል፡፡

4. Qoqqowoho rosantinonna rosantinokkiti hodhishshu owaante hala’litanno gede assitanno.
5. Hodhishshu owaante shiqisho qinaabbino doogonni wo’mitaranna qoqqowunniti latishshu istiraateeje wo’millunni gumulantara lifixamase buuxxanno.
6. Hodhishshu owaante amansiissannonna adawise agaraminoha ikkasi buuxate dandiissiisannohu qorqorshu amuraati diriirsamanno gedenna loosoho hosanna gede assitanno.
7. Gobboomu hodhishshu polise garinni qoqqowoho afantanno way bisubba aana hodhishshu owaante hala’litara jawaachishshanno; fajjoote uytanno; haaroonsitanno; hooltanno.
8. Qoqqowoho hodhishshunniti safote latishshi owaante hala’litanno, woyyitannonna gatamarantanno gede assitanno.
9. Quchumaho taaksete owaantera bobbakkino hojjimmootiranna uurrinshuwara fajjoote uytanno; hakko handaarinni uurritanno maamarra borreessitanno; bobbahishsha uytanno.

4. በክልሉ መደበኛና መደበኛ ያልሆኑ የትራንስፖርት አገልግሎቶች እንዲስፋፉ ያደርጋል፡፡
5. የትራንስፖርት አገልግሎቶች አቅርቦት በተቀናጀ መንገድ እንዲፈፀምና የክልሉን የልማት ስትራቴጂዎች በተሟላ ሁኔታ ለመፈጸም የሚያሳልጥ መሆኑን ያረጋግጣል፡፡
6. የትራንስፖርት አገልግሎቶች አስተማማኝና ደህንነታቸው የተጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ የሚያስችል የቁጥጥር ሥርዓት እንዲዘረጋና ስራ ላይ እንዲውል ያደርጋል፡፡
7. በሀገሪቱን የትራንስፖርት ፖሊሲዎች መሰረት በክልሉ በሚገኙ ውሃ አካላት ላይ የትራንስፖርት አገልግሎት እንዲስፋፋ ያበረታታል፣ ፈቃድ ይሰጣል፣ ያድሳል፣ይሰርዛል፡፡
8. በክልሉ የትራንስፖርት መሰረተ-ልማት አገልግሎት እንዲስፋፋ፣ እንዲሻሻልና እንዲጠገን ያደርጋል፡፡
9. በከተማ ታክሲ አገልግሎት ለሚሰማሩ ግለሰቦችና ድርጅቶች ፈቃድ ይሰጣል፣ በዘርፉ የሚቋቋሙ ማህበራትን ይመዘግባል፣ ስምሪት ይሰጣል፡፡

10. Qoqqowoho uurinsanni gongo’maasinete gatamarshi garaazhera, gongo’mishaanote woy oofaanote qajeelshi uurinshuwaranna gongo’maasinete diru tekinikete fonqolshi uurrinshuwara fajjoote uytanno; illaallissanno; hooltanno.
11. Dagatenna hogowu gongo’maasine loosira bobbakkino bisubbara ikkadimmatenna ogimmate fajjoote uytanno; haaroonsitanno; hooltanno; uytanno owaantera baatisiissanno taariife fushshitanno; ha’runsitanno; dagate gongo’maasinera deerra fushshitanno; haaroonsitanno.

12. Oofaanotenna gogo’maasinete ikkadimmate buuxishsha uytanno; haaroonsitanno; ittissanno; hooltanno.
13. Oofaanchu ikkadimma uuxishshi keenonna tekinikete ogeeyye qajeelshi mereershuwa uurrissanno; qajeelsha uytanno; yannate tekinoloojenni irkisantanno gede assitanno.
14. Dagatenna hogowu gongo’maasine kunseenna uurritaano gede assitanno; aye bisinnino loosamannoha daddalu gongo’maasinchi kunseeni deerri bikkaasincho fushshitanno; gashshitanno; ha’runsitanno; kunseenu giddo qorqorsha assitanno; jeefishu biddissa fushshitanno.

10. በክልሉ ለሚቋቋሙ የተሽከርካሪ ጥገና ጋራዦች፣ የአሽከርካሪ ማሰልጠኛ ተቋማትና ለተሽከርካሪ አመታዊ የቴክኒክ ምርመራ ተቋማት ፈቃድ ይሰጣል፣ ይቆጣጠራል፣ ይሰርዛል፡፡

11. በህዝብና በጭነት ማመላለሻ ሥራ ላይ ለሚሰማሩ አካላት የብቃትና የሙያ ፈቃድ ይሰጣል፣ ያድሳል፣ ይሰርዛል፤ ለሚሰጡት አገልግሎት የሚያስከፍሉትን ታሪፍ ያወጣል፣ ይከታተላል፤ ለህዝብ ማመላለሻ ተሽከርካሪዎች ምደረጃ ያወጣል፣ ያድሳል፡፡

12. ለአሽከርካሪዎችና ለተሽከርካሪዎች የብቃት ማረጋገጫ ይሰጣል፣ ያድሳል፣ ያግዳል፣ይሰርዛል፡፡

13. የአሽከርካሪ ብቃት ማረጋገጫ ምዘና እና የቴክኒሻኖች ማሰልጠኛ ማዕከላት ያቋቁማል፣ ስልጠና ይሰጣል፣ በዘመናዊ ቴክኖሎጂ እንዲታገዝ ያደርጋል፡፡

14. የሕዝብና የጭነት ማመላለሻ መናኸሪያዎች እንዲቋቋሙ ያደርጋል፣ በማንኛውም አካል የሚሰራ የንግድ ተሽከርካሪ መናኸሪያ ደረጃ መለኪያ ያወጣል፣ ያስተዳድራል፣ ይከታተላል፣

15. Doogote hodhishshi seeri ayirrisamasi ha’runsitanno; qaafo adhitanno.
16. Motorete gongo’maasine aana qa’minsanni saleeddanna hodhishshu borro attansiissanno; tuqissanno.
17. Qoqqowu doogote adawi womaashshu buenna amaalaancho kawunsile uurrissanno.
18. Kalaqamunnitinna mannu loosino dano kalaqantanno woyte woy wole hasiisaano korkaatubbanni daddalu gongo’maasine hasiisanno darganna raga qolte qeechite bobbaassanno; ha’runsitanno.
19. Wole qeechi-gutamaano bisubba ledo doogote tiraafikete dano gargarate waacante loossanno.
20. Hexxo jeefa gansiissannota wole assootubbano wonshitanno.

በመናኸሪያ ውስጥ ቁጥጥር ያደርጋል፣ ለአፈፃፀሙ መመሪያ ያወጣል፡፡

15. የመንገድ ትራንስፖርት ሕጎች መከበራቸውን ይከታተላል፣ እርምጃ ይወስዳል፡፡
16. ባለሞተር ተሽከርካሪዎች ላይ የሚለጠፉ ስሌዳዎችንና የትራንስፖርት ህትመቶችን ያሳትማል፣ ያሰራጫል፡፡
17. በክልሉ የመንገድ ደህንነት ፈንድና ካውንስል ያቋቁማል፡፡
18. የተፈጥሮና ሰው ሰራሽ አደጋ ሲከሰት ወይም በሌሎች አስፈላጊ ምክንያቶች የንግድ ማመላለሻ ተሽከርካሪዎችን በአስፈላጊው ቦታና መስመር ደልድሎ ያሰማራል፣ይከታተላል፡፡
19. ከሌሎች ባለድርሻ አካላት ጋር የመንገድ ትራፊክ አደጋ ለመከላከል በቅንጅት ይሠራል፡፡
20. ዓላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

I) Daddalunna Dikkote Latishshi Biiro

1. Daddalunna investimente hala’litanno gede injaaduri kalaqamanno assitanno.
2. Qoqqowu giddo daddalo halashshatenna kaajjishate lifixa dikki’rote amuraatenna gara ikkitinoti daddalu loosi ha’rinsho hala’litanno gede assitanno.
3. Garimmaanchu seeri garinni daddalu borreessammishshanna fajjootu owaante uytanno; illaallissanno; hutanno; daddalu borreessamaasincho qixxeessitanno.
4. Seerunni addi garinni wolu jeefisiisaanote bisira aamammohu noo gedeenni hee’reenna seerimale giwirinnu laalchi doyisso illaallissanno; ha’runsitanno; seerunni gara qaafo adhitanno.
5. Seerunni addi garinni wolu murrate bisira aamammohu noo gedeenni hee’reenna dikki’rote amuraate aliidimmatenni massagganno; ha’runsitanno; irko assanno.
6. Garimale daddalu assoote gargarate dandiissannoha wo’millaancho amuraate diriirsitanno; daddalu seeri ayirrisamasi buuxxanno; guuntensa/gumulaanchimmansa ha’runsitanno.

ቀ) የንግድና ገበያ ልማት ቢሮ

1. ንግድና ኢንቨስትመንት እንዲስፋፋ የተመቻቹ ሁኔታዎች እንዲፈጠሩ ያደርጋል።
2. በክልሉ ውስጥ ንግድን ለማስፋፋትና ለማጠናከር ቀልጣፋ የግብይት ሥርዓትና ተገቢ የንግድ አሠራር እንዲሰፍን ያደርጋል።
3. አግባብ ባለው ሕግ መሠረት የንግድ ምዝገባና ፈቃድ አገልግሎት ይሰጣል፣ ይቆጣጠራል፣ ይሰርዛል፣ የንግድ መዝገብ ያደራጃል።
4. በህግ በልዮ ሁኔታ ለሌላ አስፈፃሚ አካል የተሰጠው እንደተጠበቀ ሆኖ ህገ-ወጥ የግብርና ምርቶች ዝውውር ይቆጣጠራል፣ ይከታተላል፣ በህግ አግባብ እርምጃ ይወስዳል።
5. በህግ በልዩ ሁኔታ ለሌላ አስፈፃሚ አካል የተሰጠው እንደተጠበቀ ሆኖ የግብይትን ሥርዓት በበላይነት ይመራል፣ ይከታተላል፣ ድጋፍ ይሰጣል።
6. ተገቢ ያልሆነ የንግድ አሰራርን ለመከላከል የሚያስችል የተሟላ ሥርዓት ይዘረጋል፣ የንግድ ሕጎች መከበራቸውን ያረጋግጣል፣ አፈፃፀማቸውን ይከታተላል።

7. Qoqqowoho noohu dikkote quraanyo amuraati shiqishonna hasatto mereersinoha ikkanno gede hayyo maltanno; illaallissanno.
8. Qoqqowu giddo laashshinanni laalchi gobbate babbaxxino qarqariranna baara wido afantanno dikkote doorshuwara shiqannota dikkote quraanyo kalaqate loossanno.
9. Dikkote foonqe leeltanno udiinninna owaante ragaanni qoqqowu mootimma doorammo garinni foonqe wonshitannota xiinxallote safonni malqummeessa burqissanno; mootimmate shiqishshanno; fajjinirono loosoho hosanna gumaamimma ha’runsitanno.
10. Seeru garinni hidharaasineho (shammaachootaho) agarooshshe assitanno; daddalu udiinnenna owaante tuqishsha qorqortanno.
11. Garimma noo bisinni waagu qorqorsha assinoonninsare safaano daddalu udiinninna owaante loosu aana hosansa illaallissanno.
12. Gadachaano Itophiyu deerri noonsari daddalu udiinninna owaante deeru

7. በክልሉ ያለው የገበያ ትስስር ሥርዓት አቅርቦትንና ፍላጎትን ያማከለ እንዲሆን ስልቶችን ይቀይሳል፣ ሥራ ላይ መዋላቸውን ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፡፡
8. በክልሉ ውስጥ የሚመረቱ ምርቶች በአገሪቱ የተለያዩ አካባቢዎች እና ከሀገር ውጭ በሚገኙ የገበያ አማራጮች ላይ የሚቀርቡበትን የገበያ ትስስር ለመፍጠር ይሰራል፡፡
9. የገበያ ክፍተት በሚታይባቸው የዕቃ እና አገልግሎት ዘርፎች የክልሉ መንግስት በተመረጠ አኳኋን ክፍተቱን የሚሞላበትን ምክረ-ሀሳብ ጥናትን መሰረት በማድረግ ያመነጫል፣ ለመንግስት ያቀርባል፣ ሲፈቀድም ተግባራዊነቱንና ውጤታማነቱን ይከታተላል፡፡
10. በሕግ መሰረት ለሸማቾች ጥበቃ ያደርጋል፣ የንግድ እቃዎችንና አገልግሎቶችን ሥርጭት ይቆጣጠራል፡፡
11. አግባብ ባለው አካል የዋጋ ቁጥጥር የተደረገባቸውን መሠረታዊ የንግድ ዕቃዎችና አገልግሎቶች መተግበራቸውን ይቆጣጠራል፡፡
12. አስገዳጅ የኢትዮጵያ ደረጃ ያላቸው የንግድ ዕቃዎችና አገልግሎቶች

safaraano wonshansa qorqortanno; qixxaawinonsa deerri woroonni ikkite leeltinori aana qaafo adhitanno.

13. Gobboomunnihu seeraanchu bikku amuraati garunni loosu aana hosamasi illaallissanno.
14. Daddalu handaarinna ogimmate maamarra uurritanno gede jawaachishshanno; uurrinsoonnireno kaajjitanno gede assitanno.
15. Daddalo halashshate ragaanni quchumunna baadiyyete hattono quchummate insa insaneeti quraanyo kaajjitara istiraateeje qixxeessitanno; loosu aana hosiissanno.

16. Daa”attotenna egensiishshu looso aliidimmatenni massagganno; ha’runsitanno; illaallissanno.
17. Giwirinnu laalchi gumi silanchimma agaranteenna gara dikko gobbate giddoonna gobbaa afidhanno hayyo malte loossanno.

18. Hexxo jeefa gansiisate kaa’litannota wole assootubbano wonshanno.

የደረጃውን መስፈርት ማሟላታቸውን ይቆጣጠራል፤ ከተዘጋጀላቸው ደረጃ በታች ሆነው በተገኙት ላይ እርምጃ ይወስዳል፡፡

13. የሀገሪቱን ሕጋዊ ሥነ-ልክ ሥርዓት በአግባቡ መተግበሩን ይቆጣጠራል፡፡

14. የንግድ የዘርፍና የሙያ ማህበራት እንዲቋቋሙ ያበረታታል፣ የተቋቋሙትንም እንዲጠናከሩ ያደርጋል፡፡

15. ንግድን በማስፋፋት ረገድ የከተማና የገጠር፣ የከተሞች የእርስ በርስ ትስስር እንዲጠናከር ስትራቴጂ ይቀይሳል፣ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

16. የኤግዚብሽንና ፕሮሞሽን ስራዎችን በበላይነት ይመራል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፡፡

17. የግብርና ምርት ውጤቶች ጥራታቸው ተጠብቆ ተገቢውን ገበያ በአገር ውስጥና በውጭ እንዲያገኙ ስልት ቀይሶ ይሰራል፡፡

18. ዓላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

J) Quchumu Latishshinna Minnate Biiro

1. Quchumu latishshanna konistiraakshiine la’anno polisenna istiraateeje, latishshu paakeejenna pirogiraamma suudissanno; kaajjitanno woyteno loosu aana hosiissanno.
2. Quchumu teesaano ikkitino daga dhukinsa ledo darawoo’mino mine mi’nitara xaphooma raga leelisha dandiissitanno xiinxallo ha’rissanno; loosu aana hosansa garano quchumuwate dhuka kaajjishate irko assitanno.
3. Quchumuwannita deerru keenonna deerra murtanno; afansha afidhanno gede assitanno.
4. Quchumuwa qarqarinsara latishshu mereersha ikkitara qinaabbino irko assitanno.
5. Quchumuwate latishshi baadiyyete latishshinna buximate ajishshi ledo qinaawino garinni loosamanno gara lainohunni xiinxallo assitanno; xiinxallo loosu aana hossara irko assitanno; gumulaanchimma ha’runsitanno.

በ) የከተማ ልማትና ቤቶች ቢሮ

1. የከተማ ልማትንና ኮንስትራክሽንን የሚመለከቱ ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎችን፣ የልማት ፓኬጆችን እና ፕሮግራሞችን ይቀርጻል፣ ሲጸድቅም፣ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡
2. የከተማ ነዋሪ የሆነ ሕዝብ ከአቅሙ ጋር የተመጣጠነ መኖሪያ ቤት እንዲሰራ አጠቃላይ አቅጣጫ ለመቀየስ የሚያስችሉ ጥናቶችን ያካሂዳል፣ ለተግባራዊነታቸውም ለከተሞች የአቅም ግንባታ ድጋፍ ይሰጣል፡፡
3. የከተሞችን የደረጃ መመዘኛና ደረጃ ይወስናል፣ ዕውቅና እንዲያገኙ ያደርጋል፡፡
4. ከተሞች የአካባቢያቸው የልማት ማዕከል እንዲሆኑ የተቀናጀ ድጋፍ ይሰጣል፡፡
5. የከተሞች ልማት ከገጠር ልማት እና ከድህነት ቅነሳ ጋር በተቀናጀ መንገድ የሚከናወንበትን ሁኔታ በሚመለከት ጥናት ያደርጋል፣ ጥናቱ ተግባራዊ እንዲሆን ያግዛል፣ አፈጻፀሙን ይከታተላል፡፡

6. Quchumuwate yannillaanchu safote latishshi hala'lanno gede jawaantetenni loossanno; babbaxxitino owaantera hossannota lato baatto qixxeessitanno.
7. Qoqqowu quchumuwa pilaane qixxeessitanno; loosoho hosansa gara ha'runsitanno; irko assitanno.
8. Quchumu pilaane qixxaawora bobbakkanno amaalaanora ikkadimmate buuxishsha uytanno; deerransa murtanno; fajjoote uytanno; hooltanno.
9. Quchumuwatenni fultannore moolanna cingoo ishine hunatenna biifado gangalatto owaante safantannoha assootu amuraate diriirsitanno; irko assitanno.
10. Quchumuwate dagate latishshira yaatenni mootimmaano pirojektuwaranna wole owaantera tareessantanno miccuwaranna micconsanni ka'anno mannira taalcho wodo baantanni amuraati diriirsamanno gede assitanno; gumulaanchimma ha'runsitanno.

6. በከተሞች ዘመናዊ መሰረተ-ልማት እንዲስፋፋ ጥረት ያደርጋል፣ ለተለያዩ አገልግሎቶች የሚውል የለማ መሬት ያዘጋጃል፡፡
7. የክልሉን ከተሞች ፕላን ያዘጋጃል፣ አተገባበራቸውን ይከታተላል፣ ድጋፍ ይሰጣል፡፡
8. በከተማ ፕላን ዝግጅት ለሚሰማሩ አማካሪዎች የብቃት ማረጋገጫ ይሰጣል ደረጃቸውን ይወስናል፣ ፈቃድ ይሰጣል፣ ይሰርዛል፡፡
9. ከተሞች የሚያመነጯቸውን ደረቅና ፈሳሽ ቆሻሻዎች የሚወገድበትንና ውበት ያላቸው የመናፈሻ አገልግሎቶች የሚመሰረቱበትን የአሰራር ሥርዓት ይዘረጋል፣ ድጋፍ ያደርጋል፡፡
10. በከተሞች ለሕዝብ ልማት ሲባል ለመንግስታዊ ፕሮጀክቶችና ለሌሎች አገልግሎቶች ለሚዛወሩ ይዞታዎችና ከይዞታቸው ለሚፈናቀሉ ሰዎች ተመጣጣኝ ካሳ የሚከፈልበት ሥርዓት እንዲዘረጋ ያደርጋል አፈፃፀሙን ይከታተላል፡፡

11. Babbaxxitino owaantera hossannota lato baatto qixxeessitanno; owaatamaanchoho shiqishshanno; shiqishote farcamaanchimma buuxxanno; tareessantino baatto seerimma ha’runsite latishshaho hosase ha’runsitanno; seerimale gimbaata qorqortanno; seeraancho amuraate amadisiissanno.
12. Quchumu baattonna jajji waastinninna wodo amuraati diriirsamanno hayyo malatenni loosu aana hosanna gede assitanno.
13. Tekinoloojetenni irkisantinotinna hala’lado quchumu baatto micco borreessamishshinna teessote taje amuraate qoqqowoho diriirsanno.
14. Quchumuwate latishshinna danchu gashshooti loosi aana teesaano qinaawaancho doogonni beeqqitanno gede dandiissate assooti amuraate diriirsitanno; gumulsiisaanchimmate dhuka kaajjishshanno; buusansiissanno; guunte ha’runsitanno.
15. Minate latishshi pirogiraamma massagganno; tekinikaancho irko assitanno; illaallissanno; quchumu

11. ለተለያዩ አገልግሎቶች የሚውል የለማ መሬት ያዘጋጃል፣ ለተገልጋይ ያቀርባል፣ የአቅርቦቱን ፍትሐዊነት ያረጋግጣል፤ የተላለፈ መሬት ህጋዊነቱን ተከትሎ ለልማት መዋሉን ይከታተላል፣ ህገ-ወጥ ግንባታዎችን ይቆጣጠራል ህጋዊ ሥርዓትን ያስይዛል፡፡
12. የከተማ መሬትና ንብረት ዋስትና እና ካሳ ሥርዓት የሚዘረጋበትን ስልት በመቀየስ ሥራ ላይ እንዲውል ያደርጋል፡፡
13. በቴክኖሎጂ የተደገፈና ወጥ የሆነ የከተማ መሬት ይዞታ ምዝገባና የአድራሻ መረጃ ሥርዓት በክልሉ ይዘረጋል፡፡
14. በከተሞች የልማትና መልካም አስተዳደር ሥራዎች ላይ ነዋሪው ህዝብ በተደራጀ አግባብ እንዲሳተፍ ለማስቻል የአሠራር ስርዓት ይዘረጋል፣ የማስፈጸም አቅም ይገነባል፤ ያስተባብራል፣ አፈጻጸሙን ይከታተላል፡፡
15. የቤቶች ልማት ፕሮግራሞችን ይመራል፣ የቴክኒክ ድጋፍ ይሰጣል፣ ይቆጣጠራል የከተማ ነዋሪ ሕዝብ ከአቅሙ ጋር

manni hee'ranota taalcho minna mi'nara hayyo maltanno; loosu aana hosa ha'runsitanno.

16. Hexxo jeefa gansiisate kaa'liatannota wole assootubba assitanno.

K) Wayinna Gorsu Latishshi Biiro

1. Qoqqowunnita way jiro gashshitanno.
2. Qoqqowunnita qiletenna aaniidi way jiro bikkunninna silanchimmatenni baddanno; horote hosanna gara injeessitanno.
3. Way latishshinna gashshooti maanuwallanna deerra qixxeessitanno; woleno way loosi gola illaallissanno.
4. Anganni way shiqisho tittirshi xiinxallo assitanno; gimbaata assitanno.
5. Quchumunna baadiyyennihu xalalu way shiqisho tuqo lophanno gede assitanno; deerra murtanno; tekinikaanchu loosi guunte ha'runsitanno.

የተመጣጠነ የመኖሪያ ቤት እንዲሰራ ስልት ይቀይሳል፣ተግባራዊነቱን ይከታተላል፡፡

16. ዓላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

ሸ) የውሃና መስኖ ልማት ቢሮ

1. የክልሉን የውሃ ሀብት ያስተዳድራል፡፡
2. የክልሉን የከርሰ ምድርና ገፀ ምድር ውሃ ሀብት በመጠንና በጥራት ይለያል፣ ጥቅም ላይ የሚውልበትን ሁኔታ ያመቻቻል፡፡
3. የውሃ ልማትና አስተዳደር ማኑዋሎችንና ደረጃዎችን ያዘጋጃል እንዲሁም ሌሎች የውሃ ሴክተር ስራዎችን ይቆጣጠራል፡፡
4. የመጠጥ ውሃ አቅርቦት ዝርዝር ጥናት ያጠናል፣ ግንባታዎችን ያከናውናል፡፡
5. የከተማና ገጠር የንፁህ መጠጥ ውሃ አቅርቦት ሽፋን እንዲያድግ ያደርጋል፣ ደረጃውን ይወስናል፣ የቴክኒካዊ ሥራዎችን አፈፃፀም ይከታተላል፡፡

6. Baadiyyete way uurrinshuwa gashshooti komitta uurrissanno; seeraancho mannimma fajjoote uytanno; quchumu way owaante uurrinshuwa xintitanno.

7. Qoqqowoho way du'namme farcamaanchimmanna taalashshu way beehaachi qeechi hee'rasi illaallissanno.

8. Way anje noo qoqqowu qarqarubbara winaamu yanna way shiqisho injeessitanno; qarrano hegerimmatenni hunate dandiissanno looso loossanno.

9. Way bisubba burquuqamme gargartanno; qorqortanno; way akeeka gamba assitanno; laaboraatoorete fonqolsha assitanno.

10. Wayinna gorsu latishshi loosira bobbakkanno tequwaraacera, amaalaanoranna ogeeyyera deerra murtanno; loosu fajjoote uytanno; haaroonsitanno; ittissanno; hooltanno.

11. Qoqqowunniha gorsu latishshi tuqo lossate gorsu latishshinna meemiishshu loosi xiinxallonna diizayne looso

6. የገጠር መጠጥ ውሃ ተቋማት አስተዳደር ኮሚቴዎችን ያደራጃል ሕጋዊ የሰውነት ፈቃድ ይሰጣል፣ የከተማ ውሃ አገልግሎት ድርጅቶችን ያደራጃል፡፡

7. በክልሉ የውሃ ተፋሰሶች ፍትሐዊና ሚዛናዊ የውሃ ክፍፍልና ምደባ መኖሩን ይቆጣጠራል፡፡

8. የውሃ ዕጥረት ባለባቸው የክልሉ አካባቢዎች የአስቸኳይ ጊዜ የውሃ አቅርቦት ያመቻቻል፣ ችግሩንም በዘለቄታዊነት ለማስወገድ የሚያስችሉ ተግባራትን ያከናውናል፡፡

9. የውሃ አካላት ብክለትን ይከላከላል፣ ይቆጣጠራል፣ የውሃ ናሙና ይሰበስባል፣ የላብራቶሪ ምርመራ ያደርጋል፡፡

10. በውሃና በመስኖ ልማት ስራ ለሚሰማሩ ተቋራጮች፣ አማካሪዎችና ባለሞያዎች ደረጃቸውን ይወስናል፣ የሥራ ፈቃድ ይሰጣል፣ ያድሳል፣ ያግዳል፣ ይሰርዛል፡፡

11. የክልሉን የመስኖ ልማት ሽፋን ለማሳደግ የመስና ልማትና የማጠንፈፍ ሥራዎች ጥናትና

loossanno; gimbaatu carata qixxeessitanno; loosoho hosiissanno.

12. Laggate du’nama ragi biddonna lolahu gargarooshshi loosi xiinxallo diizaynenna gimbaatu qorqorshi looso loossanno.
13. Qoqqowoho assinanni gorsu konistiraakishiine loosi safaraano qixxeessitanno; loosoho hasiisa massagganno.
14. Gorsu aggaxxo xiinxallo, diizaynenna gimbaati looso massagganno; ha’runsitanno; illaallissanno; dhuka kaajjishshanno.
15. Qoqqowu mootimma widoonni minnoonnita gorsu uurrinshuwa qorobbanno; gatamartanno; gorsu uurrinshuwa qarqaru ogeeyye qajeelshatenni qorobbannonna gashshitanno gede iillishshanno.
16. Federaalete mootimma widoonni qoqqowu giddo hadhanno way latishshi pirojektuwa assootira annimmatenni irko assitanno.
17. Hexxo jeefa gansiisate kaa’liatannota wole assootubba assitanno.

ዲዛይን ያከናውናል፣ የግንባታ ጨረታ ያዘጋጃል፣ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

12. የወንዞች ፍሰት አቅጣጫ መግራት እና የጐርፍ መከላከያ ሥራዎች ጥናት ዲዛይንና ግንባታቁጥጥር ሥራዎችን ያከናውናል፡፡
13. በክልሉ የሚካሄዱ የመስኖ ኮንስትራክሽን ሥራዎች መስፈርት ያዘጋጃል፣ ተግባራዊነቱን ይመራል፡፡
14. የመስኖ አለኝታ ጥናት፣ ዲዛይንና ግንባታ ሥራዎች ይመራል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣ አቅም ይገነባል፡፡
15. በክልሉ መንግስት አማካኝነት የተገነቡ የመስኖ ተቋማትን ይንከባከባል፣ ይጠግናል፣ የመስኖ ተቋሞችን በአካባቢው ሙያተኞችን በማሰልጠን እንዲንከባከቡና እንዲያስተዳድሩ ያበቃል፡፡
16. በፌደራሉ መንግስት አማካኝነት በክልሉ ውስጥ ለሚካሄዱ የውኃ ልማት ፕሮጀክቶች ክንውን በባለቤትነት ድጋፍ ያደርጋል፡፡
17. ዓላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

L) Meyate, Qaaqqulunna Wedellu Hajo Biiro

1. Meyate, qaaqquullunna wedellu qoossonna horo ayirisiisate qooxeessa hegerrenna millimmo kalqantanno gede assitanno.
2. Heewisamaanonna baqqiima qansichoota kalaqate kaa’liatannota fayyo maate kaajjishshi pirogiraamma halamaano bisubba ledo qinaawatenni suudissanno; loosoho hosanna gumaa’mate gara ha’runsitanno; illaallissanno.
3. Meyate, qaaqquullunna wedellu ikkito mu’lissannota tittirancho mashalaqqe gamba assitanno; qineessitanno; la’annonsarira baalanko egennantanno gede asitanno.
4. Meyatinna wedellu qoqqowoho polotiku, miinjunna dagoomu mittoomu millimmuwa giddo baqqiima ikkite beeqqate dandiissiissanno kaayyo injiitinonsata buuxxanno.
5. Meyatinna wedellu hasattonsanna mitiimmansa garinni qinaabbe qoossonsara sharrantaranna mitiimmuwansa huna dandiitara

ተ) የሴቶች፣ ሕጻናት እና ወጣቶች ጉዳይ ቢሮ

1. የሴቶች፣ የሕፃናትና የወጣቶች መብትና ጥቅሞችን በማስከበር ዙሪያ ግንዛቤና ንቅናቂ እንዲፈጠር ያደርጋል፡፡
2. ተወዳዳሪና ንቁ ዜጋን ለማፍራት የሚረዱ የጤናማ ቤተሰብ ግንባታ ፕሮግራሞችን ከአጋር አካላት ጋር በቅንጅት ይቀርጻል፣ ተግባራዊነቱንና ውጤታማነቱን ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፡፡
3. የሴቶችን፣ የሕፃናትና የወጣቶችን ሁኔታ የሚያመላክቱ ዝርዝር መረጃዎችን ይሰበስባል ያደራጃል፣ በሚመለከታቸው ሁሉ እንዲታወቁ ያደርጋል፡፡
4. ሴቶችና ወጣቶች በክልሉ የፖለቲካ፣ የኢኮኖሚና ማሕበራዊ እንቅስቃሴዎች ውስጥ በንቃት ለመሳተፍ የሚያስችላቸው ዕድሎች የተመቻቹላቸው መሆኑን ያረጋግጣል፡፡
5. ሴቶችና ወጣቶች እንደ የፍላጎቶቻቸውና እንደ ችግሮቻቸው ተደራጅተው ለመብቶቻቸው እንዲታገሉና ችግሮቻቸውን

jawaachishshanno; ikkito injeessitanno.

6. Qoqqowu mootimma bisubbanni qixxaabbanno polisubba, seerubba, latishshu pirogiraammanna pirojektuwa meyatenna wedellu hajo hanqaffanno gede hayyo maltanno; keentanno; gara ikkitino ha’runso assitanno.

7. Qeedhootanna wedella mereersite babbaxxitino uurrinshuwara loosantanno loossa ha’runsitanno; buusansiissanno keentanno; taashshaancho qaafo adhitanno; tittirshu biddissunni muramanno.

8. Meyatenna qaaqquullu aana iillanno gosoonshanna qohaano rosichu ikkituwanna qonke xiinxallotenni badatenni ba’anno gara injeessitanno; gumulaanchimma ha’runsitanno; hegerre cu’mishiishate looso loossanno.

9. Meyati babbaxxitino mootimmate bisubbara muro aate loosi darguwara qeechamate ikkado illacha tungoonninsata buuxxanno.

10. Woriidi heeshshote deerrira afantanno meyati heeshsho gara woyyeessate kaa’litanno xiinxallo ha’rissanno;

ማስወገድ እንዲችሉ ያበረታታል፣ ሁኔታዎችን ያመቻቻል፡፡

6. በክልሉ መንግስት አካላት የሚያዘጋጁ ፖሊሲዎች፣ ሕጎች፣ የልማት ፕሮግራሞችና ፕሮጀክቶች የሴቶችና ወጣቶች ጉዳይ እንዲያካትቱ ስልት ይነድፋል፣ ይገመግማል፣ ተገቢውን ክትትል ያደርጋል፡፡

7. ወጣቱን ማዕከል አድርገው በተለያዩ ድርጅቶች የሚሰሩ ስራዎች ይከታተላል፣ ያስተባብራል ይገመግማል፣ ማስተካከያ እርምጃ ይወስዳል፣ ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል፡፡

8. በሴቶችና ሕፃናት ላይ የሚቃጡ መድሎዎችን ጎጂ ልማዳዊ ድርጊቶችና ጥቃቶችን በጥናት በመለየት የሚወገዱባቸውን ሁኔታዎች ያመቻቻል፣ አፈጻፀሙን ይከታተላል፣ ግንዛቤ የማስጨበጥ ስራ ይሰራል፡፡

9. ሴቶች በተለያዩ የመንግስት አካላት በውሳኔ ሰጪ የስራ ቦታዎች ላይ ለመመደብ በቂ ትኩረት የተሰጣቸው መሆኑን ያረጋግጣል፡፡

10. በዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ላይ የሚገኙ ሴቶችን የኑሮ ሁኔታ ለማሻሻል

pirogiraammanna pirojektuwa qixxeessatenni loosoho hossanno assitanno; liqootenna suuqote owaante afidhanno gara injeessitanno; gumulaanchimma ha’runsitanno.

11. Meyatinna wedellu latishshu, danchu gashshootinna dimokiraasete amuraati kaajjishshira aqqiima eeqqaanonna horaameeyye ikkitara hayyo maltanno; irko assitanno.

12. Meyatinna wedellu xintamooshshi dhuka owirsate dandiissiissanno xiinxallo ha’rissanno; qajeelshuwa uytanno; qajeelshu owaante aamantanno assoote injeessanno; buusansiissanno.

13. Amuwu heeshsho woyyaabbannonna qaaqquullu qoossonna adawi agaramanno gara xiinxallitanno; la’annonsa bisubba ledo buusamatenni loosoho hosiisanno.

14. Qoqqowoho meyatanna qaaqquulle la’annota gobbanke kalqoomu deerrinni malaatisse adhitino sumiimmuwa gumulaanchimma ha’runsitanno; la’annonsa bisubbara

የሚረዱ ጥናቶችን ያካሂዳል፣ ፕሮግራሞችና ፕሮጀክቶችን በመቅረፅ ተግባራዊ እንዲሆኑ ያደርጋል፣ የብድርና ቁጠባ አገልግሎት የሚያገኙበትን ሁኔታ ያመቻቻል፣ አፈጻፀሙን ይከታተላል፡፡

11. ሴቶችና ወጣቶች በልማት፣ በመልካም አስተዳደርና ዴሞክራሲ ሥርዓት ግንባታ ላይ ንቁ ተሳታፊና ተጠቃሚ እንዲሆኑ ስልት ይቀይሳል፣ ድጋፍ ይሰጣል፡፡

12. የሴቶችና የወጣቶች አደረጃጀቶችን አቅም ለማጎልበት የሚያስችሉ ጥናቶችን ያካሂዳል፣ ስልጠናዎችን ይሰጣል፣ የስልጠና አገልግሎት የሚሰጥበትን አሰራር ያመቻቻል፣ ያስተባብራል፡፡

13. የእናቶች የኑሮ ሁኔታ ስለሚሻሻልበትና የሕፃናት መብትና ደህንነት ስለሚጠበቅበት ሁኔታ ያጠናል ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

14. በክልሉ ሴቶችንና ሕጻናትን የሚመለከቱ ሀገራችን የፈረመቻቸው አለምአቀፍ ስምምነቶች አፈጻፀም ይከታተላል፣

rippoorte shiqishshanno.

15. Hexxo jeefa gansiisate kaa'liatannota wole assootubba assitanno.

M) Wogate, Turizimetenna Ispoortete Biiro

1. Qoqqowoho afantannori dhaggete, budu donnanna hornyuwa xiinxallantara, agarantara sayinsenna tekinoloojete owaantera hossanno gede assitanno.
2. Sidaamu Afii borreessamme bowirtaranna hala'litara hayyo malatenni loossanno.
3. Deerrasi agarrohu loosu afii horoonshinna tiro heedhanno gede irko assitanno; ha'runsitanno.
4. Qohaano rosichu assootubba hekko korinni dagoomu lopho badhera qoltanno lao, ammanonna rosichu assootubba soorrate looso loossanno.
5. Qoqqowu latishshira kaa'lo afidhinore budu amanyootuwanna rosicho hala'lao gede assitanno.
6. Budu handaarira dagate beeqqo uurrinshaawe safo amadisiisate budu uurrinshuwa hala'litao gede assitao.

ለሚመለከታቸው አካላትም ሪፖርት ያቀርባል፡፡

15. ዓላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

ቸ) የባህል፣ ቱሪዝምና ስፖርት ቢሮ

1. በክልሉ የሚገኙ ታሪካዊ፣ ባህላዊ ቅርሶችና እሴቶች እንዲጠኑ፣ እንዲጠበቁ ለሣይንስና ቴክኖሎጂ አገልግሎት እንዲውሉ ያደርጋል፡፡
2. የሲዳሙ አፎ ሥነ-ጽሑፎች እንዲዳብሩና እንዲስፋፉ ስልቶችን በመቀየስ ይሰራል፡፡
3. ደረጃውን የጠበቀ የሥራ ቋንቋ አጠቃቀም እና የትርጉም አገልግሎት እንዲኖር ይደግፋል፣ ክትትል ያደርጋል፡፡
4. በጎጂ ልማዳዊ ድርጊቶች ተፅእኖ ሳቢያ ማኅበራዊ እድገትን የሚያጓትቱ አመለካከቶችን፤ እምነቶችንና ልማዳዊ አሰራሮችን የመለወጥ ተግባራትን ያከናውናል፡፡
5. ለክልሉ ልማት አስተዋጽኦ የሚያደርጉ ባህላዊ ሥርዓቶችና ልምዶች እንዲስፋፉ ያደርጋል፡፡
6. በባህል ዘርፍ የሕዝቡን ተሳትፎ ተቋማዊ መሠረት ለማስያዝ የባህል ተቋማት እንዲስፋፉ ያደርጋል፡፡

7. Angichu ogimmanna seesi-qalote loosi hala’lanno gede assitanno; latishshaho noonsa kaa’lo garinni kaajjishate handaaru taje yannitte doogonni xintantanno gede assitanno; tuqisamansano buuxxanno.

8. Qoqqowu giddo aye manchi, maamaru, amm’note uurrinshanna wole uurrinsha anga afantanno donna seekkite amadantannonna agarantanno gede irko assitanno; borreekkissitanno (borreesse maareekka); qorqortanno; daa”attote (reqeccote) amadantino donna, dubbu saadanna gumansa haadhe gara doogonni gashshitanno.

9. Handaaraho gumaamo qaltote looso ba’raassino hojjimmootiranna uurrinshuwara ba’raarshunna jawaachishshu aamamanno amuraate diriirsitanno; loosohono hosiissanno.

10. Qoqqowoho filmete tewuneete ogimma loosi lophanno gara injeessitanno.

11. Qoqqowuita turizimete lii’lachuwanna dancha illacha egesiissao; turizime qoqqowoho hala’litao gede jawaachishshao.

7. የዕደ ጥበብ፣ የኪነ ጥበብና የሥነ ጥበብ ሥራዎች እንዲስፋፉ ያደርጋል፤ ለልማቱ የሚኖራቸውን አስተዋጽኦ ለማጎልበት የዘርፉን መረጃዎች በዘመናዊ መንገድ እንዲደራጁ ያደርጋል፣ ተደራሽነቱንም ያረጋግጣል፡፡

8. በክልሉ ውስጥ በማንኛውም ሰው፣ ማህበር፣ የሐይማኖት ድርጅት ወይም ተቋም እጅ የሚገኙ ቅርሶች በሚገባ እንዲያዙና እንዲጠበቁ ድጋፍ ይሰጣል፣ ይመዘግባል፣ ይቆጣጠራል፣ በኢግዚቢትነት የተያዙ ቅርሶችን፣ የዱር እንስሳትና ውጤቶቻቸውን ተቀብሎ አግባብነት ባለው መንገድ ያስተዳድራል፡፡

9. በዘርፉ ውጤታማ የፈጠራ ሥራዎችን ላበረከቱ ግለሰቦችና ተቋማት ሽልማትና ማበረታቻ የሚሰጥበት ሥርዓት ይዘረጋል፣ ተግባራዊም ያደርጋል፡፡

10. በክልሉ የፊልም ተውኔት ጥበብ ሥራዎች የሚያድጉበትን አግባብ ያመቻቻል፡፡

11. የክልሉን የቱሪዝም መስሕቦችና መልካም ገፅታ ያስተዋውቃል፤ ቱሪዝም በክልሉ እንዲስፋፉ ያበረታታል፡፡

12. Qoqqowuita turistete lii'lachuwa axxite egentannonna turizimete injaado ikkite latisataranna qinaabbara, turistete owaante uytanno uurrinshuwa hala'liara, qarqaru qarqarunkunni noo dagoomino turizimete horonni eeqqaancho ikkara assinanni eero injeessitanno.
13. Qoqqowunniti kalaqamu donna xiinxallantanno gede. Agarantanno gedenna, turizimete injaado ikkite lattannonna horote hossanno gede assinanni gara injeessitanno; gooomu deerrinni balaxooshshimmatenni ofoltino safaraano wonshatenni qoqqowu donna kalqete donimmara orreekkantanno gara la'annonsa bisubba ledo injeessitanno.
14. Budunna turistete owaante uytanno uurrinshuwa deerra murtanno; gumulanchimma illaallissanno.
15. Turizimetenni guuta owaante heedhara turistootu hoaatino buuxamara hasiisannohu duuchu manniti loosu waacamme adda ikkitara kalaqantannota gutu battala

12. የክልሉን ቱሪስት መስሕቦች ተለይተው እንዲታውቁና ለቱሪዝም አመቺ ሆነው እንዲለሙና እንዲደራጁ፣ የቱሪስት አገልግሎት ሰጪ ድርጅቶች እንዲስፋፉ፣ የየአካባቢው ማኅበረሰብም ከቱሪዝም ጥቅሞች ተካፋይ እንዲሆን የሚደረግበትን አግባብ ያመቻቻል፡፡
13. የክልሉ የተፈጥሮ ቅርሶች እንዲጠኑ፣ እንዲጠበቁና ለቱሪዝም አመቺ ሆነው እንዲለሙና ጥቅም ላይ እንዲውሉ የሚደረጉበትን ሁኔታ ያመቻቻል፣ በሃገር አቀፍ ደረጃ በቅድመ ሁኔታነት የተቀመጡ መስፈርቶችን በማሟላት የክልሉ ቅርሶች በአለም አቀፍ ቅርስነት የሚመዘገቡበትን ሁኔታ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር ያመቻቻል፡፡
14. የባህልና የቱሪስት አገልግሎት ሰጪ ተቋማትን ደረጃዎች ይወስናል፣ ተፈጻሚነቱን ይቆጣጠራል፡፡
15. በቱሪዝም የሠመረ አገልግሎት እንዲኖር የቱሪስቶችም ደህንንት እንዲረጋገጥ የሚያስፈልገው የብዙ ወገኖች የሥራ ቅንጅት እውን እንዲሆን ለሚፈጠሩ የጋራ

mereershunni owaattanno.

16. Turistete doogonna la'nanni darguwa loosantaranna qinaabbanno gede assitanno; la'anno bisubba ledo buusamatenni qoqqowu giddo ha'rinsanni safote latishshi gimbaatanna wole qarqaru latishshi millimmo turizime irkissano garinni ha'ransa ha'runso assitannno.

17. Seerunni murrannni owaante dani qarichimoota safo assidhe qoqqowu giddo loossanno turistete owaante uytanno uurrinshuwara deerra uytanno; hakko deerra agadhite ikkadimmanna silanchimma noo owaante aansa ha'runsitanno; illaallissanno; gadachonsa fultannokkiri aana taashshate qaafo adhitanno; adhisiissanno.

18. Mannu wolqa qajeelshinninna ogimmate amaale widoonni budu, ispoortetenna turizimete goliha gumulsiisate dhuka kaajjishshanno.

19. Sidaamu daga heeshsho gara, saga'late gara, uddi'rate gara, gashshatenna wole hornyuwa gara gobboomunna

መድረኮች በማዕከልነት ያገለግላል፡፡

16. የቱሪስት ጉዞ መስመሮችና መመልከቻ ቦታዎች እንዲሠሩና እንዲደራጁ ያደርጋል፣ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር በክልሉ ውስጥ የሚካሄዱ የመሠረተ ልማት ግንባታዎችና ሌሎች የአካባቢ ልማት እንቅስቃሴዎች ቱሪዝምን በሚደግፍ መንገድ ስለመካሄዳቸው ክትትል ያደርጋል፡፡

17. በሕግ የሚወሰነውን የአገልግሎት ዓይነት ስታንዳርድ መሠረት አድርጐ በክልሉ ውስጥ ለሚሰሩ የቱሪስት አገልግሎት ሠጭ ድርጅቶች ደረጃ ይሰጣል፣ ይህንኑ ደረጃ ጠብቀው ብቃትና ጥራት ያለው አገልግሎት መስጠታቸውን ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣ ግዴታቸውን በማይወጡት ላይም የእርምት እርምጃዎችን ይወስዳል፣ ያስወስዳል፡፡

18. በሰው ኃይል ሥልጠናና በሙያ ምክር አገልግሎት አማካይነት የባህል፣ የስፖርትና የቱሪዝም ሴክተርን የማስፈጸም አቅም ይገነባል፡፡

19. የሲዳማ ሕዝብ የአኗኗር፣ የአመጋገብ፣ የአለባበስ፣

kalqoomu deerrinni egennantanno gede loossanno.

20. Qoqqowoho babbaxxitino gangalattonna doorshunni mannu loosino turizime mereerishi gimbaata loossanno; gashshitanno; halashshitanno.
21. Budu, ispoortetenna turizimete taje gamba assitanno; qineessitanno; tuqissanno.
22. Daga ispoorte baalunkuranna budu ispoorte beeqqaanonna horaameeyye assitanno.
23. Qajeelino manni wolqa burqisanna ikkadimma lossate ispoortete rosi, qajeelshinna xiinxallote uurrinshuwa uurritanno hayyo malatenni loosoho hossanno gede assitanno.
24. Ispoortete wo’naalshi darguwanna ispoortete bowirshi mereershuwa halashshitanno.
25. La’annonsa bisubba ledo buusamatenni ispoortete xagishshi owaante uurrissanno.
26. Ispoortete garimalu jawaachishshi dhagganna araadote udiinne horoonsi’ra gargarate dandiissanno amuraate diriirsitanno.

የአስተዳደር እና ሌሎች እሴቶች በሀገርና ዓለም አቀፍ ደረጃ በተገቢው እንዲታወቁ ይሰራል፣

20. በክልሉ የተለያዩ የመዝናኛና አማራጭ ሰው ሰራሽ የቱሪዝም ማዕከላትን ይገነባል፣ ያስተዳድራል፣ ያስፋፋል፡፡
21. የባህል፣ ስፖርትና ቱሪዝም መረጃዎችን ያሰባስባል፣ ያጠናቅራል፣ ያሰራጫል፡፡
22. ህዝቡን በስፖርት ለሁሉምና ባህላዊ ስፖርት ተሳታፊና ተጠቃሚ ያደርጋል፡፡
23. የሰለጠነ የሰው ሃይል ማፍራትና ብቃትን ለማሳደግ የስፖርት ትምህርት፣ ሥልጠናና ምርምር ተቋሞች የሚቋቋሙበትን ሥልት በመቀየስ ተግባራዊ እንዲሆን ያደርጋል፡፡
24. የስፖርት ማዘውተሪያ ሥፍራዎችንና የስፖርት ማበልጸጊያ ማዕከላትን ያስፋፋል፡፡
25. ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር የስፖርት ህክምና አገልግሎት ያደራጃል፡፡
26. በስፖርት አበረታች መድሃኒቶችና ዕፆች መጠቀምን ለመላከል የሚያስችል ሥርዓት ይዘረጋል፡፡

27. Heewonna feestivaale qixxeessatenni ispoortete handaarita eote safo halashshitanno; dagoomu beeqqonna horaameessimma lossitanno.
28. Qoqqowoho uuritanno ispoortete mamarrara fajoote uytanno; qorqortanno; irkissanno; buusansiissanno; investerootu ispoortete handaara e’e beeqqo assitanno gara injeessitanno; federaalete deerrinni uurritino ispoortete maamarra borreekkitanno; hasiissanno irko assitanno.
29. Hexxo jeefa gansiisate kaa’liatannota wole assootubba assitanno.

N) Loosu Kaayyo Kalaqate, Industiretenna Interprayizete Biiro

1. Qoqqowu giddo looso hasidhanno addinnii wedellunna meyati looso kalaqate hala’ladunni bobbakkanno gede huwanyo kalaqate, qajeelishunni irkisate, loosu base injeesate, liqoote, dikkote xaadooshshi amaalenna woloota kaa’lo afidhanno gede assitanno; injo kalaqqanno.

2. Industirete qachubba, sheedubba, paarkubbanna kilaasterubba halashshitanno, gatamartanno,

27. ውድድሮችንና ፌስቲቫሎችን በማዘጋጀት የስፖርቱ ዘርፍ የገቢ መሠረቶችን ያሰፋል፣ የህብረተሰቡን ተሳትፎና ተጠቃሚነት ያሳድጋል፡፡
28. በክልሉ ለሚቋቋሙት የስፖርት ማህበራት ፍቃድ ይሰጣል፣ ይቆጣጠራል፣ ይደግፋል፣ ያስተባብራል፣ ኢንቨስተሮች በስፖርት ዘርፍ ገብተው ኢንቨስት እንዲያደርጉ ሁኔታውን ያመቻቻል፣ በፌደራል ደረጃ የሚቋቋሙ የስፖርት ማህበራትን ይመዘግባል፣ አስፈላጊውን ድጋፍ ይሰጣል፡፡
29. ዓላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

ኀ)የሥራ ዕድል ፈጠራ፣ ኢንዱስትሪና ኢንተርፕራይዞች ቢሮ

1. የክልሉ ሥራ ፈላጊዎች በተለይም ለወጣቶች እና ለሴቶች በስራ ፈጠራ ላይ በስፋት እንዲሰማሩ ግንዛቤ ይፈጥራል፣ የስልጠና ድጋፍ፣ የመስሪያ ቦታ፣ ብድር፣ ገበያ ትስስር ምክር እና ሌሎች ድጋፎች እንዲያገኙ ያደርጋል፣ ያመቻቻል፡፡

2. ኢንዱስትሪ መንደሮች፣ ሼዶች፣ ፓርኮች እና ክላስተሮች እንዲስፋፉ፣

hasiisanno qorqorshsha assitanno.

3. Industiretenna ogimmate lifinxe keenate seera loosu aana hosiissanno, silaanchimanna udiinnichu deera hajo la'anonsa bisubba ledo halamatenni tajete woraqatinni buuxissanno.
4. Interpirayzetenna Industirete irko paakeeje qixxeessitanno, qineessitanno, jeefisiissanno, loosu aana hosaseno ha'runsitanno.
5. Manufakcherete laalcho baara widira sokkanno faabrikubbanna Interpirayzoota hajo la'annonsa bisubba ledo halamatenni laalchonsa baara widira sokkanno gede irkissanno.
6. Loosu kaayyo kalaqate amaale mini baalante tantanora uurranno gede assitanno, amaalete minira looso qineesitanno, hasiissanno irko uyitnno.
7. Looso kalaqatenna loosu kaayyo aana xiinxallo assitanno, hajo la'annonsa bisubba shiqishatenni kaajjishiishidhanno, gumulo loosu aana hosase ha'runsitanno.
8. Quchumu sagalete waastinni pirogiraame annimmatenni

እንዲጠናከሩ ያደርጋል፣ አስፈላጊውን ቁጥጥር ያደርጋል፡፡

3. የኢንዱስትሪ የሙያ ብቃት መመዘኛ ህጎችን በስራ ላይ ያውላል፣ የጥራት እና የምርቶች ስታንዳርድ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመሆን በምስክር ወረቀት ያረጋግጣል፣ የምርት ጥራት ደረጃ እንዲያገኙ ይሰራል፡፡
4. የኢንተርኘራይዞች እና ኢንዱስትሪዎች የድጋፍ ፓኬጅ ያዘጋጃል፣ ያቀናጃል፣ ያስፈጽማል፣ በስራ ላይ መዋሉን ይከታተላል፡፡
5. የማኑፋክቸሪንግ ምርቶችን ወደ ውጭ በመላክ ላይ ለተሰማሩ ፋብሪካዎች እና ኢንተርኘራይዞች ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመሆን ምርታቸውን ለውጭ ሀገር እንዲያቀርቡ ያግዛል፡፡
6. የስራ ዕድል ፈጠራ ምክር ቤት በሁሉም ደረጃ እንዲቋቋም ያደርጋል፣ የምክር ቤቱን ስራ ያደራጃል፣ አስፈላጊውን ድጋፍ ይሰጣል፡፡
7. የስራ ፈጠራ እና የስራ እድል ላይ ጥናት ያደርጋል፣ ለሚመለከተው አካል በማቅረብ ሲጸድቅ ስራ ላይ መዋሉን ይከታተላል፡፡
8. የከተማ ምግብ ዋስትና ፕሮግራምን

massagganno, hajo la’annonsa bisubba ledo halamatenni irkissanno, jeefishsha ha’runsitanno, hegeraanchu latishshi ledo waaxo kalaqqanno.

9. Hojji sektere widoonni kalaqantanno seedanna harancho yanna loosu kaayyo jeefishsha ha’runsitanno, irkissanno.
10. Addi addi mootimmate uurrinshshuwa giddonna mootimmatenni loosantanno addi addi pirojektubba widoonni kalaqantanno loosu kaayyo jeefishsha ha’runsitanno.
11. Hexxose loosu aana hosiisate hasiissanno wole hajubba jeefissanno.

O)Tekiniketenna Ogimmate Qajeelshinna Sayinsetenna Tekinoloojete Biiro

1. Qoqqowoho ikkitannota tekiniketenna ogimmate qajeelshi pirogiraamma gobboomu deerransa agadhite ha’ransa buuxxanno.
2. Deerrase agadhitino safoniti boodillaananna mereerima tekiniketenna ogimmate rosi qajeelshi kaarkuleeme qixxaabanno gede assitanno; ha’runsitanno; irkissanno.
3. Qoqqowoho industiretenna

በባለቤትነት ያስተባብራል፣ ከሚመለከታቸውም አካላት ጋር በመቀናጀት ይደግፋል፣ አፈጻጸሙንም ይከታተላል፣ ዘላቂነት ካለው የልማት ተግባር ጋርም ያስተሳስራል፡፡

9. በግሉ ሴክተር አማካይነት ሊፈጠሩ ስለሚገባቸው ዘላቂና ጊዜያዊ የሥራ ዕድሎች አተገባበር ይከታተላል፤ ይደግፋል፡፡
10. በተለያዩ የመንግስት ተቋማት ውስጥ እና በመንግስት በሚሰሩ ልዩ ልዩ ፕሮጀክቶች አማካይነት የሚፈጠሩ የሥራ ዕድሎች አፈጻጸም ይከታተላል፡፡
11. ዓላማውን ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስፈልጉ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

ነ) የቴክኒክና ሙያ ሥልጠና እና ሳይንስና ቴክኖሎጂ ቢሮ

1. በክልሉ የሚከናወኑ የቴክኒክና ሙያ ሥልጠና ፕሮግራሞች አገር አቀፍ ደረጃቸውን ጠብቀው መካሄዳቸውን ያረጋግጣል፡፡
2. ደረጃውን የጠበቀ መሰረታዊ መለስተኛና መካከለኛ የቴክኒክና ሙያ ትምህርትና ሥልጠና ሥርዓተ-ትምህርት እንዲዘጋጅ ያደርጋል፣ ይከታተላል፣ ይደግፋል፡፡

investimentete millimmo irkissannota safonita boodillaananna mereerimu deerri tekinikete ogimma qajeelshu uurrinshuwa uurrissanno; halashshitanno; gashshitanno.

4. Tekiniketenna ogimmate rosinna qajeelshi kolleejuwanna hakko handaarira bobbakkannore wole qajeelshu uurrinshuwara balaxi-afamooshshunna afamooshshu fajjoote uytanno; haaroonsitanno; deerru woroonni higge leelturo fajjootensa hooltanno.
5. Rosunna qajeelshunniha ogimmate ikkadimma buuxishshi amuraate qixxeessitanno; jeefishshasi ha’runsitanno; illaallissanno.
6. Konni handaarira hojji dureeyyenna mootimmaweelo uurrinsha beeqqitanno gara injeessitanno; jawaachishshanno; hasiissanno irko assitanno.
7. Qoqqowunnita tekiniketenna ogimmate rosinna qajeelshi istiraateeje qixxeessitanno; fajjiniro jeefissanno; jeefisiissanno.
8. Qoqqqowoho taalchunna farcamaanchu tekiniketenna ogimmate qajeelshi tuqishshi hee’ranno gede assitanno.

3. በክልሉ የኢንዱስትሪና የኢንቨስትመንት እንቅስቃሴውን የሚያግዙ መሰረታዊ መለስተኛና መካከለኛ ደረጃ የቴክኒክና ሙያ ሥልጠና ተቋማትን ያቋቁማል፣ ያስፋፋል፣ ያስተዳድራል፡፡
4. ለቴክኒክና ሙያ ትምህርትና ሥልጠና ኮሌጆችና በዘርፉ ለሚሰማሩ ሌሎች ማሰልጠኛ ተቋማት የቅድመ-ዕውቅናና ዕውቅና ፈቃድ ይሰጣል፣ ያድሳል ከደረጃው በታች ሆነው ሲገኙ ፈቃዳቸውን ይሰርዛል፡፡
5. የትምህርትና ሥልጠና የሙያ ብቃት ማረጋገጫ ሥርዓት ያዘጋጃል፣ ተፈፃሚነቱን ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፡፡
6. በዘርፉ የግል ባለሀብቶችና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች የሚሳተፉበትን ሁኔታ ያመቻቻል፣ ያበረታታል፣ አስፈላጊውን ድጋፍ ይሰጣል፡፡
7. የክልሉን የቴክኒክና ሙያ ትምህርትና ሥልጠና ስትራቴጂ ያዘጋጃል ሲፈቀድም ይፈጽማል፣ ያስፈጽማል፡፡
8. በክልሉ ተመጣጣኝ እና ፍትሃዊ የቴክኒክና ሞያ ስልጠና ሽፋን እንዲኖር ያደርጋል፡፡

9. Dikkote hasatto mereersinoha rosaminonna rosaminokki qajeelshi pirogiraame roso qixxeessitanno; loosu aana hossanno gede assitanno; karikuleme qixxaabbanno raga leellishshanno.

10. Tekiniketenna ogimmate qajeelshi mereershuwa albillicho fulonsa uminsanni wonshi'ra dandiissitannota eo lossate raga maltanno.
11. Tekiniketenna ogimmate qajeelshi uurrinshuwa gutoomunni qajeelsha uytanno assooti biddissa fushshitanno; jeefishshaho irkissanno; ha'runsitanno.
12. Qoqqowunnita sayinsetenna tekinoloojete hasatto baddanno, hajo la'annonsa bisubba ledo malamatenni hasatto wonshinanni gara injeessitanno.
13. Hajo la'annonsa bisubba ledo halamatenni qoqqowu giddo tekinoloojete paarke uurritanno gede assitanno.

14. Xiinxallote pirotokoole amanyoote qixxeessatenni loosu kaayyo kalaqannori pirotokooletenni irkisantanno gede assitanno, akatoommete xe'ne heedhuro hasiissannota seeru qaafo adhitanno.

9. የገበያ ፍላጎት መሰረት ያደረገ መደበኛ እና መደበኛ ያልሆነ ስልጠና መርሃ-ግብር ትምህርት ያዘጋጃል፣ በስራ ላይ እንዲውል ያደርጋል፣ ስርዓተ ትምህርት የሚዘጋጅበት አቅጣጫ ይነድፋል፡፡
10. የቴክኒክና ሙያ ማሰልጠኛ ማዕከላት ወደፊት ወጪያቸውን በራሳቸው መሸፈን የሚያስችል የገቢ ማሳደግያ የአፈፃፀም አቅጣጫ ይነድፋል፡፡
11. የቴክኒክና ሙያ ማሰልጠኛ ማዕከላት በሽርክና ስልጠና የሚሰጡበትን የአሰራር መመሪያ ያወጣል፣ ለአፈፃፀሙ ይደግፋል፣ ይከታተላል፡፡
12. የክልሉን የሳይንስና የቴክኖሎጂ ፍላጎት ይለያል፣ ከሚመለከታቸዉ አካላት ጋር በመመካከር ፍላጎቱ የሚሟላበትን ሁኔታ ያመቻቻል፡፡
13. ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር በክልሉ የቴክኖሎጂ ፓርኮች እንዲቋቋሙ ያደርጋል፡፡
14. የምርምር ፕሮቶኮሎች ሥነ-ምግባር በማዘጋጀት ሥራ ፈጠራዎቹ በፕሮቶኮል እንዲደገፉ ያደርጋል፣ የሥነ-ምግባር ጉድለት ሲያጋጥም አስፈላጊ የሆነ ህጋዊ እርምጃ ይወስዳል፡፡

15. Qoqqowu giddo heedhannoti sayinsete, tekinoloojetenna kalaqate loossa womaashshunni, udiinichunna tekinikete kaa'lo afidhanno gara injeessitanno, handaara kaajjishate roore dilaala fultino bisubbanna hojji mannoota jawaachishshanno.
16. Qoqqowu giddo heedhanno silaanchimma buuxate xintu latishshanna carare gargarate looso massagganno, jeefisiissanno.
17. Xiinxallotenni anfanni woy kalanqanni sayinsetenna tekinoloojete gumma buqqeete jajji qoosso afidhanno gede irko assitanno.
18. Xaadooshshunna mashalaqqete tekinolooje owaante silaanchimma, keeraanchimmanna ikkadimmansa agarantinota ikkitanno gede assate deerra murtanno, loosu aana hosansano buuxxanno.
19. Mootimmate uurrinshuwa tajete amanyoote xintatenninna waaxatenni mootimmate doomeenete su'ma beekkanno, teesso borressitanno, qorqortanno.

15. በክልሉ የሚካሄዱ የሳይንስ፣ ቴክኖሎጂና ፈጠራ ስራዎች እንቅስቃሴዎች የገንዘብ፣ የማቴሪያልና የቴክኒክ ድጋፎች የሚያገኙበትን ሁኔታ ያመቻቻል፣ ዘርፎችን ለማዳበር የበለጠ አስተዋጽኦ ያደረጉ አካላትንና ግለሰቦችን ያበረታታል፡፡
16. በክልሉ የሚካሄዱ የጥራት መሰረተ ልማትና የጨረራ መከላከያ እንቅስቃሴዎችን ያስተባብራል፣ ተግባራዊም ያደርጋል፡፡
17. በምርምር የሚገኙ ወይም የሚፈጠሩ የሳይንስና ቴክኖሎጂ ውጤቶች የአእምሯዊ ንብረት መብት እንዲያገኙ ድጋፍ ያደርጋል፡፡
18. የመገናኛና የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ አገልግሎቶች ጥራታቸው፣ ደህንነታቸውና አስተማማኝነታቸው የተጠበቀ እንዲሆን የሚያስችሉ ደረጃዎችን ይወስናል፣ ተግባራዊ መደረጋቸውን ያረጋግጣል፡፡
19. የመንግስት ተቋማት የመረጃ ስርዓትን ከመገንባትና ከማቀናጀት አንፃር የመንግስት የዶሜይን ስም ይደለድላል፣ አደራሻ ይመዘግባል፣ ይቆጣጠራል፡፡

20. Qoqqowu Mootimmate uurrinshuwa mereero yannillichu mashalaqqetenna xaadooshshu gishshi xintamasi ha’runsitanno, softiweeretenna sistemete latishshi looso loossanno loosiissanno, hasiissanno irko uytanno, jeefishsha qorqortanno.

21. Mootimmate uurrinshuwa mereero qinaawinonna keeraanchimmasi agarantino mashalaqqete tuqishshi heerranno gede irko assitanno, garunni horote aana hosasi ha’runsitanno.

22. Deerru deerrunkunni heedhanno mootimmate uurrinshuwanna dagoomu bisubba mashalaqqetenna tekinoloojete xiinxallo diizayine qixxeessitanno, yaanillicho mashalaqqete tuqishshi hasatto woy foonqe badate looso loossanno, qarra tirate hedo shiqishshanno, fajjiniro loosu aana hosiissanno.

23. Qoqqowu giddo deerru deerrunkunni heedhanno sektere loosu minna xurqunna mereerima mashalaqqetenna xaadooshshu tekinolooje xintu latishsha loosanno.

24. Qoqqowunniti gashshootu taqqa viidiyote konforaanse, dagoomu mashalaqqete mereerishubba, bilbilu

20. በክልል መንግስት ተቋማት መካከል ዘመናዊ የኢንፎርሜሽን ኮሙኒኬሽን መረብ መዘርጋቱን ይከታተላል፣ የሶፍትዌርና የሲስተም ልማት ሥራን ያከናውናል፣ እንዲከናወን ያደርጋል፣ ተገቢውን ድጋፍም ይሰጣል፣ ተግባራዊነቱን ይቆጣጠራል፡፡

21. በመንግስት ተቋማት መካከል የተቀናጀና ደህንነቱ የተጠበቀ የመረጃ ፍሰትና ልውውጥ እንዲኖር ድጋፍ ይሰጣል፤ በአግባቡ ጥቅም ላይ መዋሉን ይከታተላል፡፡

22. በየደረጃው ላሉ የመንግስት ተቋማትና የሕብረተሰብ ክፍሎች የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ጥናት ዲዛይን ያዘጋጃል፣ ዘመናዊ የመረጃ ልውውጥ ፍላጎት ወይም ክፍተት የመለየት ስራ ያከናውናል፣ የመፍትሄ ሃሳብ ያቀርባል፣ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

23. በክልሉ በየደረጃው ላሉ ሴክተር መስሪያ ቤቶች ውስብስብና መለስተኛ ኢንፎርሜሽንና ኮሚኒኬሽን ቴክኖሎጂ መሰረተ-ልማት ይዘረጋል፡፡

24. በክልሉ የአስተዳደር እርከኖች የቪዲዮ ኮንፈረንሲንግ፣ የማህበረሰብ የመረጃ ማዕከላትን፣ የጥሪ

mereerishubbanna dagoomu raadoonete xaawa uurrissanno, gashshitanno, qorqortanno.

25. Mashalaqqetenna xaadooshshu tekinolooje hojji loosu kalaqo mereerishuwa uurrissanno.
26. Qoqqowunnita mashalaqqete gishsha xintatenna mashalaqqetenna xaadooshshu tekinolooje xintu latishshi looso ha'runsitanno, irkissanno, qorqortanno, latino softiweerenna apilikeeshinnate deera murtanno.
27. Mashalaqqetenna xaadooshshu tekinolooje aana tekinikete qajeelshanna labbanno irko assitanno, lifinxete buuxooshshi fajjo uytanno, loosu aana hosasi qorqortanno.
28. Qoqqowu mootimma mashalaqqetenna xaadooshshu tekinolooje udiinicho horonsha qorqortanno, gatamarantanno gede assitanno, gatamarantannokkita bainore hunsiissanno.
29. Tekinoloojete latishshira womaashshunninna udiinichunni kaa'lo assitara dandiitanno gobba giddonna baara widi bisubba hasate irkonna

ማዕከልና የማህበረሰብ ሬድዮ ጣቢያዎችን ያቋቁማል፣ ያስተዳድራል፣ ይቆጣጠራል፡፡

25. የኢንፎርሜሽን ኮሚኒኬሽን ቴክኖሎጂ የግል ሥራ ፈጠራ ማእከላትን ያቋቁማል፡፡
26. የክልሉን መረጃ መረብ ዝርጋታ እና ኢንፎርሜሽን ኮሚኒኬሽን ቴክኖሎጂ መሠረተ ልማትሥራን ይከታተላል፣ ይደግፋል፣ ይቆጣጠራል፣ የሚለሙ ሶፍትዌሮችና አፕሊኬሽኖችን ደረጃ ይወስናል፡፡
27. በኢንፎርሜሽን ኮሚኒኬሽን ቴክኖሎጂ ላይ የቴክኒክ የስልጠናና መሰል ድጋፎችን ያደርጋል፣ የብቃት ማረጋገጫና ፈቃድ ይሰጣል፣ ተግባራዊነቱንም ይቆጣጠራል፡፡
28. የክልሉ መንግስት የመገናኛና ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ መሳሪያዎችን አጠቃቀም ይቆጣጠራል፣ እንዲጠገኑ ያደርጋል፣ ብልሽታቸው ከአቅም በላይ የሆኑትን ያሰውግዳል፡፡
29. ለቴክኖሎጂ ልማት በገንዘብና በዓይነት ሊረዱ የሚችሉ የአገር ውስጥና የውጭ አካላትን

kaa’lo gamba assate looso massagganno.

30. Hexxose loosu aana hosiisate hasiissanno wole hajubba jeefisiissanno.

P) Dagitte Owaantenna Mannu Jiro Latishshi Biiro

1. Qoqqowu mootimma loosaasine filatenna doorate lifinxe kaima ikkitanno gede assitanno, loosu deerrira hasiisanno roso, qajeelishanna loosu rosicho keenate xaphooma bikkancho qixxeesitanno, loosu aana hosiissanno.
2. Qoqqowu mootimma uurrinshuwa assitanno qixire, deerra lossate, base soorate, gaamate, qajeelshunna disippiliine dagate owaante seeri garinni jeefisamasi qorqortanno, assootu so’ro kalaqanturo taashshate qaafo adhitanno.
3. Qoqqowu mootimma loosaasine loosu guma keenate tittirshu biddissa fushshitanno, loosu aana hosiissanno, jeefisamasino ha’runsitanno.
4. Qoqqowu mootimma dagitte owaante lifinxaabbinotanna gummame ikkase buuxxanno.

የማፈላለግና ድጋፍ የማሰባሰብ ሥራን ያስተባበራል፡፡

30. ዓላማውን ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስፈልጉ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

ኘ) የፐብሊክ ሰርቪስና የሰው ሀብት ልማት ቢሮ

1. የክልል መንግስት ሠራተኞች ምልመላና መረጣ በብቃት ላይ የተመሰረተ እንዲሆን ያደርጋል፣ለስራ መደቦች የሚያስፈልጉ የትምህርት፣ የሥልጠናና የስራ ልምድ አጠቃላይ መመዘኛዎችን ያወጣል፣ ስራ ላይ ያውላል፡፡
2. በክልሉ የመንግስት መስሪያ ቤት የሚካሄድ ቅጥር፣ የደረጃ ዕድገት፣ ዝውውር፣ ድልድል፣ ሥልጠናና ዲሲፕሊን በፐብሊክ ሰርቪስ ሕግ መሰረት እየተፈፀሙ መሆናቸውን ይቆጣጠራል፣ የአሰራር ስህተት ከተፈፀመ የእርምት እርምጃ ይወስዳል፡፡
3. የክልሉ የመንግስት ሰራተኞች የስራ ውጤት መመዘኛ ዝርዝር መመሪያ ያወጣል፣ በስራ ላይ ያዉላል፣ ተፈፃሚነቱ ይከታተላል፡፡
4. የክልሉ መንግስት ፐብሊክ ሰርቪስ ብቃት ያለውና ውጤታማ መሆኑን

5. Dagitte owaantera mannu wolqa sufamino garinni latisatenna horo uytanno gede assate hayyo kalaqqanno, loosu aana hosase ha’runsitanno.
6. Dagitte owaante uytanori lifinxensanna loosu gummamimansa kaima assino baatoshshunna jawaachishate assooti loosu aana hosanno gede assitanno, gumaamimmasi keentanno, hasiisiro woyyeessate qaafo adhitanno.
7. Qoqqowu mootimma loosaasine akatoomme ha’runsate assooti loosu aana hosanno gede assitanno, jeefishshasi ha’runsitanno.
8. Qoqqowu mootimma loosaasine gashshootu seerubba garunni loosu aana hosansa ha’runsitanno, buuxxanno.
9. Mootimmate haandaari dhuka kaajjishate looso massagganno, mootimmate handaari owaante sufamino garinni woyyaabbannonna gummaame ikkitanno hayyo kalaqqanno, loosu aana hosase ha’runsitanno, keentanno.
10. Qoqqowu mootimma uurrinshuwa tantano gara ikkase buuxxanno, tantano woyyeessate xiinxallo aana irko

ያረጋግጣል፡፡

5. የፐብሊክ ሰርቪሱ የሰው ኃይል በቀጣይነት በሚለማበት ጥቅም ላይ የሚውልበትን ስልት ይቀይሳል፣ ተግባራዊነቱንም ይከታተላል፡፡
6. ለፐብሊክ ሰርቫንቱ በብቃትና በአፈጻፀም ውጤታማነት ላይ የተመሰረተ የክፍያና የማበረታቻ ሥርዓት እንዲዘረጋ ያደርጋል፣ ውጤታማነቱን ይገመግማል አስፈላጊውን የማሻሻያ እርምጃ ይወስዳል፡፡
7. የክልል መንግስት ሰራተኞች ሥነ-ምግባር መከታተያ ስርዓት እንዲዘረጋ ያደርጋል፣ አፈጻፀሙን ይከታተላል፡፡
8. የክልል መንግስት ሰራተኞች አስተዳደር ሕጎች በትክክል ስራ ላይ መዋላቸውን ይከታተላል፣ ያረጋግጣል፡፡
9. የመንግስት ዘርፍ አቅም ግንባታ ስራዎችን ያስተባብራል፣ የመንግስት ዘርፍ አገልግሎት በቀጣይነት የሚሻሻልበትና ውጤታማ የሚሆንበትን ስልት ይቀይሳል ተግባራዊነቱንም ይከታተላል፣ ይገመግማል፡፡
10. የክልል መንግስት መስሪያ ቤቶችን አደረጃጀት አግባብነትን

assitanno.

11. Qoqqowu mootimma uurrinshuwa mannu wolqa horonsi’nanni gara keentanno, woyyeessate hedo shiqishshanno, fajjiniro loosu aana hosase buuxxanno.
12. Qoqqowu mootimma uurrinshuwa owaante uynanni bikka, koffeenya shiqinshaninna tirranni amanyooti qixxaawasinna loosu aana hosasi buuxxanno.
13. Dagitte owaantera mannu jiro massagonna uurrinshate tajete amadooshshi suwashshonna kaajjado ikke loosamanno gede assitanno, mereerima tajete bue ikkite horo uytanno.
14. Qoqqowu mootimma uurrinshuwa mannu jiro gashshoote aliidimmatenni massagganno, loosu massago biddisuwanna jeefishshu bikkaancho qixxeessitanno, jeefisiissanno.
15. Mootimmate loosaasine damooza, barru hoshshonna addi addi aloowaanse woyyeessate xiinxallo assitanno, fajjiniro loosu aana hossanno gede assitanno.

ይመረምራል፣ በአደረጃጀት ማሻሻያ ጥናቶች ላይ አስፈላጊውን ድጋፍ ይሰጣል፡፡

11. የክልሉ የመንግስት መስሪያ ቤቶችን የሰው ሃይል አጠቃቀም ይገመግማል፣ ማሻሻያ ሃሳቦችን ያቀርባል፣ ሲፈቀድም ሥራ ላይ መዋሉን ያረጋግጣል፡፡
12. በክልል መንግስት መስሪያ ቤቶች የአገልግሎት አሰጣጥ ስታንዳርድ፣ የቅሬታ አቀራረብና አፈታት ሥርዓት መዘርጋቱንና ተግባራዊ መደረጉን ያረጋግጣል፡፡
13. የፐብሊክ ሰርቪሱ የሰው ሃብት አመራርና የተቋማዊ መረጃዎች ሥርዓት በወጥነት እንዲዳብርና እንዲተገበር ያደርጋል፣ ማዕከላዊ የመረጃ ምንጭ ሆኖ ያገለግላል፡፡
14. የክልሉን የመንግስት መስሪያ ቤቶችን የሰው ሀብት አስተዳደር በበላይነት ይመራል፣ የስራ አመራር መመሪያዎችና የአፈፃፀም መስፈርቶችን ያዘጋጃል፣ ያስፈፅማል፡፡
15. የመንግስት ሰራተኞችን የደመወዝ፣ የልዩ ልዩ አበሎችና ጥቅማ ጥቅሞች ማሻሻያ ያጠናል ሲፈቀድም ስራ ላይ እንዲውሉ

16. Seeru garinni qoqqowu mootimma loosaasine xuratu diri gedensanni loosu aana keeshshiishate shiqqanno xa’mora gumulo uytanno.
17. Deerru deerrunkunni kalaqantanno danchu gashshootinna muishshu qarra badate xiinxallo, bandoonni rakko ajishate hayyo qixxeessitanno, rakko tirranni gara ha’runsitanno, irkissanno.
18. Horo bade afate xiinxallo assatenni mootimmate owaante aana dagate kassiimma buuxate looso loossanno.
19. Mootimmate loosaasine gashshooti yoo mine qineessitanno, garu seerinni massagamanno gede assitanno.
20. Hexxose loosu aana hosiisate hasiissanno wole hajubba jeefisiissanno.

Q) Mootimmate Kominikeeshine Biiro

1. Qoqqowu mootimmanna pirezidaantichu foonii-xawisaancho ikkite loossanno.

ያደርጋል።

16. በሕግ መሰረት የክልል መንግስት ሰራተኞችን ከጡረታ ዕድሜ ክልል በላይ በአገልግሎት ላይ ስለማቆየት በሚቀርቡ ጥያቄዎች ላይ ውሳኔ ይሰጣል።
17. በየደረጀው የሚታዩ የመልካም አስተዳደርና የኪራይ ሰብሳብነት ችግሮችን በጥናት መለየት፣ ለተለዩ ችግሮች ስልቶች በመንደፍ፣ የአፈታት ሂደት ይከታተላል፤ ይደግፋል።
18. የፋይዳ ጥናት በማድረግ በመንግስት አገልግሎት ላይ የህዝብ እርካታን የማረጋገጥ ሥራን ይሰራል።
19. የመንግስት ሠራተኞችን አስተዳደር ፍርድ ቤት ያደራጃል፣ አግባብ ባለው ሕግ መሠረት እንዲመራ ያደርጋል።
20. ዓላማውን ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስፈልጉ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል።

ለ) የመንግስት ኮሚዩኒኬሽን ቢሮ

1. የክልሉን መንግስት እና የርዕሰ መስተዳድሩ ቃል አቀባይ ሆኖ ያገለግላል።

2. Qoqqowu mootimma mashalaqqe mereershunni maareekkitenna qineessite hajo la'annonsa bisubbaranna miidiyaho hasiishshu bikkinni tuqissanno.
3. Qoqqowu mereershi sektere uurrinshuwa kominikeeshinetenna miidiyu xaadooshshi looso massagganno.
4. Qoqqowu mootimma dagate xaadooshshi looso loossanno, konforaanse, hasaawu battalanna ikkitubba qineesitanno.
5. Qoqqowu pirezidaantichinna mootimmate miidiyu xaadooshshi looso loossanno.
6. Gobba giddonna baara widi miidiyi odeessaanora hasiisanno bikkinni yanna yannatenni xawishsha uytanno.
7. Miidiya qorqoratenna tittirshu xawishsha qixxeessatenni mashalaqqe pirezidaantichahonna hasiisanno bikkinni hajo la'annonsa bisubbara sayissanno.
8. Miidiyu ikkito aana xiinxallo assitanno, rippoorte qixxeessatenni pirezidaantichahonna hasiisanno bikkinni hajo la'annonsa bisubbara sayissanno.

2. የክልሉን መንግስት ኢንፎርሜሽን በማእከል አደራጅቶ ለሚመለከታቸው አካላት እና ለሚዲያ እንደአስፈላጊነቱ ያሰራጫል፡፡
3. የክልሉ ማዕከል ሴክተር መስሪያ ቤቶችን የኮሚዩኒኬሽን እና የሚዲያ ግንኙነት ስራ ያስተባብራል፡፡
4. የክልሉን መንግስት የህዝብ ግንኙነት ስራዎች ያከናውናል፤ ኮንፈረንሶች፣ ፓናል ውይይቶችን እና ሁነቶችን ያደራጃል፡፡
5. የክልሉን ርዕሰ መስተዳደር እና መንግስት የሚዲያ ግንኙነት ስራ ያከናውናል፡፡
6. ለአገር ውስጥ እና ለውጭ ሚዲያ ጋዜጠኞች እንደየአስፈላጊነቱ በየወቅቱ መግለጫ ይሰጣል፡፡
7. የሚዲያ ሞኒተሪንግና እና ትንታኔ ስራ እያከናወነ መረጃውን ለርዕሰ መስተዳደሩ እና እንደአስፈላጊነቱ ለሚመለከታቸው አካላት ያስተላልፋል፡፡
8. የሚዲያ አዝማሚያ ጥናት ያከናውናል፤ ሪፖርት አዘጋጅቶ ለርዕሰ መስተዳድሩ እና እንደአስፈላጊነታቸው ለሚመለከታቸው አካላት ያስተላልፋል፡፡

9. Yanna yannatenni daga yaadisanno hajubba aana barrunna lamalate dagate hedo gamba assitanno, pirezidaantichahonna hasiisanno bikkinni hajo la’annonsa bisubbara sayissanno.
10. Jawa dagatenna mootimmate hajubbanna polise aana dagate lao xiinxallo assitanno, hajo la’annonsa bisubbara shiqishshanno.
11. Qoqqowu mootimma mashalaqqenna sokka sufamino garinni tuqissanno.
12. Mootimmate mashalaqqe webisayte fantanno, yanna yannatenni heedhanno mashalaqqe mootimmatenni loosamino loosonna jeefishsha hajo la’annonsa bisubbara iillitanno gede assitanno, ha’runsitanno.
13. Miidiyu bacihimma lopha jawaachishshanno, miidiyu mootimmatenna dagate mereero hee’rannosi loosu xaadooshshe massagganno, dagate xa’mo hajo la’anno mootimmate bisubbanni dawaro afidhanno gede assitanno, qara qara qoqqowunna gobbate deerrinni heedhanno ikkito hasiisanno miidiyu reqecco afidhanno gede injeessitanno.

9. በየወቅቱ ህዝብን በሚያሳስቡ ጉዳዮች ላይ ዕለታዊ እና ሳምንታዊ የህዝብ አስተያየት መረጃዎችን ያሰባስባል፤ ለርዕሰ መስተዳድሩ እና እንደ አስፈለጊነታቸው ለሚመለከታቸው አካላት ያስተላልፋል፡፡
10. በትላልቅ የህዝብ እና መንግስት ጉዳዮች እና ፖሊሲዎች ላይ የህዝብ አመለካከት ጥናት ያከናውናል፤ ለሚመለከታቸው አካላት ያቀርባል፡፡
11. የክልሉን መንግስት መረጃ፤ ኢንፎርሜሽን እና መልዕክት በቋሚነት ያሰራጫል፡፡
12. የመንግስት የመረጃ ድህረ ገጽ ይከፍታል፣ በየጊዜው የሚገኘው መረጃ በመንግስት የተሰራ ስራና አፈፃፀም ወደሚመለከተው እንዲደርስ ያደርጋል፣ ይከታተላል፡፡
13. የሚድያ ቡዙህነት ዕድገት ያበረታታል፣ ሚድያ ከመንግስትና ከህዝብ ጋር የሚኖረው የስራ ግንኙነት ያስተባብራል፣ የህዝብ ጥያቄ አግባብ ባለው የመንግስት አካል ምላሽ እንዲሰጥበት ያደርጋል፣ ዋና ዋና ክልላዊና ሃገራዊ ፍፃሜና ሁነት ተገቢው የሚዲያ ሽፋን የሚሰጥበት ሁኔታዎችን ያመቻቻል፡፡

14. Miidiyahonna dagate xaadooshshi hajora hasiisanno biddissa fushshitanno, loosu aana hosasi ha'runsitanno.
15. Qoqqowunniha mashalaqqetenna kominikeeshinete looso federaalete mootimma loosi ledo qinaawino loosu xaadooshshenna waaxo kalaqqanno, jeefissanno.

16. Gobbatenna qoqqowu deerri mashalaqqe, kominikeeshinetenna miidiyu sektere polisenna seeru qoqqowu giddo loosu aana hosansa ha'runsitanno.
17. Federaalete egensiishshu seera kaima assatenni egensiishshu loosi lifinxe buuxisate taje uytanno, ha'runsitanno.
18. Qoqqowuniha dancha su'ma kaajjishate looso loossanno.
19. Hexxose loosu aana hosiisate hasiissanno wole hajubba jeefisiissanno.

14. ለሚዲያና የህዝብ ግንኙነት የሚያገለግል መመሪያ ያወጣል፣ በስራ ላይ መዋሉን ይከታተላል፡፡
15. የክልሉን ኢንፎርሜሽን እና ኮሚዩኒኬሽን ስራ ከፌደራሉ መንግስት ስራ ጋር የሚያቀናጅ የስራ ግንኙነት እና ትብብር ይፈጥራል፤ ያስፈጽማል፡፡
16. አገራዊ እና ክልላዊ የኢንፎርሜሽን፤ የኮሚዩኒኬሽን እና የሚዲያ ሴክተር ፖሊሲዎች እና ሕጎች በክልሉ መተግበራቸውን ይከታተላል፡፡
17. የፌደራል የማስታወቂያ ህጎችን መሰረት በማድረግ የማስታወቂያ ስራ ብቃት ማረጋገጫ ይሰጣል፤ ይከታተላል፡፡
18. የክልሉን ገጽታ ግንባታ ተግባራትን ያከናውናል፡፡
19. ዓላማውን ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስፈልጉ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

R) Pilaanete Komishiine

1. Qoqqowunnita seeda, mereerimanna harancho yanna mixo qixxeessitanno, jeefishsha ha'runsitanno, keentanno, rippoorte qixxeessatenni hajo

ከ) ፕላን ኮሚሽን

1. የክልሉን የረጅም፣ የመካከለኛና የአጭር ጊዜ ዕቅድ ያዘጋጃል፤ አፈፃፀማቸውን ይከታተላል፤ ይገመግማል፤ ሪፖርት በማዘጋጀት

la'annonsa bisubbara shiqishshanno.

2. Maakiro Ikkonoometenna fiizikaale hajubba mami-geeshsha qixxeessitanno, jeefisiisaanote amaale minira shiqishshe kaajjishiishshanno.
3. Qoqqowu mootimma kappitaale pirojektubba hornyi xiinxallo assitanno, keentanno, kaajjishiishshanno.
4. Qoqqowu gashshootu taqqubba dirunnita jajju beehaachi afi'ri-mala qixxeessitanno, qoqqowu amaale minira shiqishatenni kaajjishiishshanno.
5. Qoqqowunnita kappitaale pirojektubba jeefishsha ha'runsatenni keentanno, yannitte rippoorte qixxeessite hasiissanno bisubbara shiqishshanno.
6. Maakiro ikkonoomete polise jeefishshi xiinxallo ha'rissanno.
7. Qoqqowunnita latishshu xe'nenna latate dhuki xiinxallo assitanno.
8. Qoqqowinnita dagoomittenna miinju akati xiinxallo assitanno.
9. Qoqqowunnita mereerima yanna maakiro ikkonoometenna fiizikaale hajo mami-geeshsha qixxeessitanno, kaajjishiishshanno.
10. Qoqqowunita diru jiro geeshsha hedate taje qixxeessitanno፣ qoqqowu

ለሚመለከታቸው አካላት ያቀርባል፡፡

2. የማክሮ ኢኮኖሚና ፊስካል ማዕቅፍ ያዘጋጃል፤ ለመስተዳድር ምክር ቤት አቅርቦ ያስፀድቃል፡፡
3. የክልሉን መንግሥት የካፒታል ፕሮጀክቶች የአዋጭነት ጥናት ያካሂዳል፤ ይገመግማል፤ ያስፀድቃል፡፡
4. በክልሉ ለታችኛው የአስተዳደር ዕርከን ዓመታዊ የሀብት ማከፋፈያ ቀመር ያዘጋጃል፣ ለክልሉ ምክር ቤት እንዲጸድቅ ያቀርባል፡፡
5. የክልሉን የካፒታል ፕሮጀክቶችን አፈፃፀም ክትትልና ግምገማ ያደርጋል፤ ወቅታዊ ሪፖርት በማዘጋጀት አግባብነት ላላቸው አካላት ያቀርባል፡፡
6. የማክሮ ኢኮኖሚ ፖሊሲ አፈፃፀም ጥናት ያካሂዳል፡፡
7. የክልሉን የልማት ክፍተት እና የመልማት አቅም ጥናት ያደርጋል፡፡
8. የክልሉን የማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ገፅታ ጥናት ያደርጋል፡፡
9. የክልሉን የመካከለኛ ጊዜ የማክሮ ኢኮኖሚና ፊስካል ማዕቀፍ ያዘጋጃል፤ ያስፀድቃል፡፡
10. የክልሉን ዓመታዊ የሀብት ግመታ ሰነድ ያዘጋጃል፤ ለክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በማቅረብ

jeefisiisaanote amaale minira shiqishatenni kaajjishiishshanno.

11. Qoqqowunnita miinju, dagoomittenna baattote ofolla taje gamba assitanno, maarekkitanno, tittirsha qixxeessatenni horonsi’raanote tuqissanno.
12. Qoqqowunnita dagoomittenna miinju latishshi beehaachenna baattote ofolla xawissanno atilaasenna kaarta qixxeessitanno.
13. Qoqqowu mootimma uurrinshuwa loosinsa qeechinni qixxeessitanno istatistiksete taje gamba assitanno, maarekkitanno, tittirsha assatenni horonsi’raanote iillitanno gede assitanno, hattono deerrasinna silaanchimmasi agadhino garinni qixaawanno gede irko assitanno, ha’runsatenna qorqorate looso loosanno, tajete qorqorshi gumi kaiminni hasiissanno woyyeessate qaafo adhitanno.
14. Qoqqowunnita tajete foonqe taashshate xiinxallonna buuxote looso loossanno.
15. Qoqqowunnita istatistiksete taje amanyoote yannisate mootimmate uurrinshuwara irko uytanno, looso qineessitanno, massagganno.

ያስፀድቃል፡፡

11. የክልሉን የኢኮኖሚ፣ የማህበራዊና መልክአ ምድራዊ መረጃዎችን ይሰበስባል፤ ያደራጃል፤ ትንተና በማድረግ ለተጠቃሚዎች ያሰራጫል፡፡
12. የክልሉን ማህበራዊ ኢኮኖሚያዊ ልማት ስርጭትንና የመልክዓ ምድራዊ ገፅታን የሚያሳይ አትላስና ካርታ ያዘጋጃል፡፡
13. የክልሉ መንግሥት መስሪያ ቤቶች በሥራቸው ኃላፊነት የሚያመነጩትን ስታቲስቲካዊ መረጃዎችን የማሰባሰብ፣ የማደራጀት፣ የመተንተንና ለተጠቃሚዎች ተደራሽ እንዲሆን የማድረግ እንዲሁም ስታንዳርዱንና ጥራቱን ጠብቆ እንዲዘጋጅ ድጋፍ፣ ክትትል እና ኦዲት ያደርጋል፣ በመረጃዎች ኦዲት ግኝት መሠረት ተገቢውን የማስተካከያ እርምጃ ይወስዳል፡፡
14. የክልሉን የመረጃ ክፍተት ለማሟላት የጥናትና ምርምር ሥራዎችን ያከናውናል፡፡
15. የክልሉን የስታቲስቲክስ መረጃ ሥርዓት በማዘመን ለመንግስታዊ መስሪያ ቤቶች ድጋፍ ይሰጣል፤

16. Dagaallo hajubba latishshu mixo giddo amade jeefisa lainohunni mootimmannitinna mootimmaweelo uurrinshuwa massagganno.
17. Dagaallo hajubba lainohunni dagoomunna gashshootu bisubbara huwanyo kaajjishate kaa’litanno rosunna kakayishshu looso loossanno.
18. Dagaallo latishshu hajubba laainohunni xiinxallotenna buuxote looso loossanno.
19. Qoqqowunnita dagaallo polise loosu aana hosiisate, jeefisate kaa’litanno biddissubbanna maanuwalla fushshitanno.
20. Gashshootu taqqara heedhanno dagaallote amaale minna kaajjishatenna gutamaano bisubba qineessatenni ontu dirita dagaallote pirogiraame qixxeessitanno, dagaallote amaale minira shiqishshe kaajjishiishshanno, loosu aana hosase ha’runsitanno, keennanni raga wortanno.
21. Mixotenna pirojekte qixxeessa, ha’runsanna keena lainohunni dhuka kaajjishate looso loossanno.

ሥራውን ያስተባብራል፤ ይመራል።

16. የሥነ-ህዝብ ጉዳዮችን በልማት ዕቅድ አካቶ ከመተግበር አኳያ መንግሥታዊና መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶችን ያስተባብራል።
17. በሥነ-ህዝብ ጉዳዮች የማህበረሰቡንና አመራር አካላትን ግንዛቤ ለማጎልበት የሚያስችሉ የትምህርትና ቅስቀሳ ሥራዎችን ያካሂዳል።
18. የሥነ-ህዝብና ልማት ጉዳዮችን በተመለከተ የጥናትና ምርምር ተግባራትን ያከናውናል።
19. በክልሉ የስነ-ህዝብ ፖሊሲ ለመተግበር፣ ለአፈፃፀሙ የሚረዱ መመሪያዎች እና ማንዋሎች ያወጣል።
20. በየአስተዳደር እርከኑ የሚገኙትን የሥነ-ህዝብ ም/ቤቶችን በማጠናከርና ባለድርሻ አካላትን በማስተባበር የአምስት ዓመት የሥነ-ህዝብ ፕሮግራም ያዘጋጃል፣ ለሥነ-ህዝብ ም/ቤቱ በማቅረብ ያፀድቃል፣ ተግባራዊነቱን ይከታተላል፣ ይገመግማል አቅጣጫ ያስቀምጣል።
21. በዕቅድና ፕሮጀክቶች ዝግጅት ክትትልና ግምገማ ዙሪያ የአቅም ግንባታ ሥራዎችን ተግባራዊ

22. Hexxose loosu aana hosiisate hasiissanno wole hajubba jeefisiissanno.

15. Biirote Sooreessi woy Qaru Dayrektere woy Qaru Loosaa'risaanchi woy Komishineerete Hundaanchimma, Biilloonyenna Loosi Qeecha

1. Hundaanchimmasi uurrinsha hundaanchimmatenni galtanno mootimmate bisi sooreessira ikkitanno.
2. Qeechamino jeefisiisaanote bisi uurrinsha aliidimmatenni massaganno; yawaanchimmatenninna xa'mamaanchimmatenni loosanno.
3. Massaganno uurrinshara seerunni aamantino biilloonyenna loosu qeecha loosu aana hossanno gede ha'runsonna massagooshshe assanno.
4. Massaganno uurrinshara qeechinoonni womaashshanna jajja garunni loosu aana hosanna gede assanno.
5. Uurrinshate akati garinni gumulsha afi'rino loosaasinete seeri garinni loosaasine qaxaranno; gashshanno.
6. Uurrinsha hundaseenni galtanno uurrinshuwa afidhinoha ikkiro hundaanchimmatenni afantanno uurrinshuwara hasiissanno irkonna massagooshshe aanno.

ያደርጋል፡፡

22. ዓላማውን ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስፈልጉ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

15. የቢሮ ኃላፊ ወይም ዋና ዳይሬክተር ወይም ዋና ሥራ አስኪያጅ ወይም ኮሚሽነር ተጠሪነት፣ ሥልጣንና ተግባር

1. ተጠሪነቱ አስፈጻሚ ተቋሙ ተጠሪ ለሆነበት የመንግስት አካል ኃላፊ ይሆናል፡፡
2. የተመደበበትን አስፈጻሚ ተቋም በበላይነት ይመራል፣ በኃላፊነትና በተጠያቂነት ይሰራል፡፡
3. ለሚመራበት ተቋም በሕግ የተሰጡ ሥልጣንና ተግባራት ሥራ ላይ እንዲውሉ ክትትልና አመራር ይሰጣል፡፡
4. ለሚመራበት አስፈጻሚ ተቋም የተመደበውን ፋይናንስ እና ንብረት በአግባቡ በሥራ ላይ እንዲውል ያደርጋል፡፡
5. እንደየተቋሙ ባህሪ ተፈጻሚ በሚሆን የሠራተኞች ሕግ መሰረት ሰራተኞች ይቀጥራል፣ ያስተዳድራል፡፡
6. ተቋሙ ተጠሪ ተቋማት ያሉት እንደሆነ ለተጠሪ ተቋማት አስፈላጊ ድጋፍና አመራር ይሰጣል፡፡

7. Sayikki bisi ledo assinanni sumiimme heedhuro uurrinsha riqiwanno; gumulsiisanno.
8. Massaganno uurrinsha galtanno bisira yannitte mixonna rippoorte shiqishanno; aamantanno taashshi'ri-tumo woy hedo loosu aana hosiisanno.
9. Uurrinshate hasiissanno baajeette la'annosi mootimmate bisira shiqishanni kaajjishiishi'ranno; fajjinirono loosoho hosiisanno; horoonsha lainohunni qorqoraanchu bisira rippoorte assanno.
10. Hasiise leelliro biilloonyisinna loosu qrrchisinni gama wolu qoqqowu woy hundasiinni noo bisira riqiwooshshunni aa dandaanno.
11. Galanno bisinni woy seerunni aamantannota lexxote assootubba wonshanno; wonshiishanno.

16. Layinki Biirote Sooreessi woy Layinki Qaru Dayrektere woy Layinki Qaru Loosaa'risaanchi woy Layinki Komishineere woy Handaaru Sooreessi Hundaanchimma, Biilloonyenna Loosi Qeecha

1. Hundaanchimmasi uurrinshate sooreessira ikkitanno.
2. Uurrinshate sooreessi loosu aana leellannokki yannara sooreessa riqiwe

7. ከሶስተኛ ወገን ጋር የሚደረጉ ግንኙነቶች ሲኖር ተቋሙን ይወክላል፣ ያስፈጽማል፡፡
8. የሚመራው ተቋም ተጠሪ ለሆነበት አካል ወቅታዊ ዕቅድና ሪፖርት ያቀርባል፣ የሚሰጡ ግብረ-መልሶችን ሥራ ላይ ያውላል፡፡
9. ለተቋሙ ሥራ የሚስፈልገውን በጀት ለሚመለከተው የመንግስት አካል እያቀረበ ያጸድቃል፣ሲፈቀድም ሥራ ላይ ያውላል፣ ስለአጠቃቀሙ ለተቆጣጣሪ አካል ሪፖርት ያቀርባል፡፡
10. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ከሥልጣኑና ተግባሩ በከፊል ለሌላ የክልል ወይም የበታች አካል በውክልና ሊሰጥ ይችላል፡፡
11. ተጠሪ ከሆነበት አካል እና በሕግ የሚሰጡ ተጨማሪ ተግባራትን ይፈጽማል፣ ያስፈጽማል፡፡

16. ምክትል የቢሮ ኃላፊ ወይም ምክትል ዋና ዳይሬክተር ወይም ምክትል ኮሚሽነር ወይም ምክትል ሥራ አስኪያጅ ወይም የዘርፍ ኃላፊ ተጠሪነት፣ ሥልጣንና ተግባር

1. ተጠሪነቱ ለአስፈጻሚ ተቋሙ ኃላፊ ይሆናል፡፡
2. የተቋሙ ኃላፊ ሥራ ላይ በማይገኝበት ጊዜ ኃላፊውን ተክቶ በኃላፊነትና በተጠያቂነት ይሰራል፡፡

yawaanchimmatenninna xa’mamaanchimmatenni loosanno.

3. Konni quwira cinaanchu quwi 1ho worroonnihu noo gedeenni mittu aleenni layinkihu noo uurrinshara borrote riqiwonni aamantino woy borrote riqiwooshshi aamaminokki yannara layinki loosu massagaanchimmanni balaxe qeechamini sooreessi riqiwe loosanno.
4. Uurrinshunni qeechamino looso gumulanno; gumulsiisanno.
5. Hundasiinni afantanno loosaasine bobbaasanno; irkisanno; qorqoranno.
6. Sooreessunni aamamannoha lexxote looso loosanno; loosiisanno.

Gafa Shoole

<u>Addi Addi Woro</u>

17. Jeefisiisaano Bisubbanna Hundanni Galtanno Jeefisiisaano Bisubba Gashshootu Taqqara Heedhanonsa Tantano Lainohunni

Konni lallawira quwa 9 woy 10 garinni uurrinsoonniri jeefisiisaano bisubba qoqqowu giddo afantanno gashshootu taqqara hasiisi garinni tantano heedhansara danditanno. Tittirshu qoqqowu jeefisiisaanote amaale mini fushshanno wodhonni muramanno.

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከአንድ በላይ ምክትል ባለበት ተቋም በጽሁፍ ውክልና የተሰጠው ወይም የጽሁፍ ውክልና ባልተሰጠ ጊዜ በምትክል የሥራ መሪነት ቀድሞ የተመደበ ኃላፊን ተክቶ ይሰራል፡፡
4. በቋሚነት እንዲመራ የተመደበበትን ሥራ ይፈጽማል፣ ያስፈጽማል፡፡
5. በሥሩ የሚገኙ ሠራተኞችን ያሰማራል፣ ይደግፋል፣ ይቆጣጠራል፡፡
6. በኃላፊ የሚሰጡ ተጨማሪ ተግባራትን ይፈጽማል፣ ያስፈጽማል፡፡

ክፍል አራት

<u>ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች</u>

17. አስፈጻሚ እና ተጠሪ አስፈጻሚ አካላት በየአስተዳደር እርከን ስለሚኖራቸው አደረጃጀት

በዚህ አዋጅ አንቀጽ 9 ወይም 10 መሠረት የተቋቋሙ አስፈጻሚ አካላት በክልሉ ውስጥ በሚገኙ የአስተዳደር እርከኖች እንደ አስፈላጊነቱ አደረጃጀት ሊኖራቸው ይችላል፡፡ ዝርዝሩ መስተዳደር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል፡፡

18. Shiikkaancho Woro

Konni lallawi garinni uurrinsoonniri jeefisiisaano bisubbanna hundaani galtanno jeefisiisaano bisubba gashshootu taqinni tantanonsa kaajjite looso hanaffa geeshsha bashsho jeefisiisaano bisubba tantano loosose sufanno.

19. Wodhonna Biddissa Fushsha Lainohunni

1. Konne lallawa loosoho hosiisate hasiissanno wodho qoqqowu jeefisiisaanote amaale mini fushshara dandaanno.
2. Konne lallawanna lallawa ha’runsite fultino wodho gumulsiisate biddissuwa konni lallawira quwa 9 garinni uurrinsoonniri jeefisiisaano bisubba fushshitara dandiitanno.

20. Gumulaachimma Heedhannosikki Seeranna Assoote

Konne lallawa ledo kiphamanno aye seeri woy assooti konni lallawinni kamalantino hajora gumulaanchimma dinose.

18. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

በዚህ አዋጅ መሠረት የተቋቋሙ አስፈጻሚ እና ተጠሪ አስፈጻሚ አካላት በየአስተዳደር እርከኑ አደረጃጀታቸው ተጠናክረው ሥራ እስከሚጀምሩ ነባሩ የአስፈጻሚ አካላት አደረጃጀት ሥራውን ይቀጥላል፡፡

19. ደንብና መመሪያ ስለማውጣት

1. ይህንን አዋጅ ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስፈልግ ደንብ መስተዳደር ምክር ቤት ሊያወጣ ይችላል፡፡
2. ይህንን አዋጅ እና አዋጁን ተከትሎ የወጣ ደንብን ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን በዚህ አዋጅ አንቀጽ 9 መሠረት የተቋቋሙ አስፈጻሚ አካላት ሊያወጡ ይችላሉ፡፡

20. ተፈጻሚነት ስለማይኖረው ሕግና አሰራር

ይህንን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም የሕግ ሠነድ ወይም አሰራር በዚህ አዋጅ ለተሸፈኑ ጉዳዮች ተፈጻሚነት የለውም፡፡

21. Lallawu Kaajjanno Yanna Laiohunni

Kunni lallawi Ella **29** barrinni 2012 M.D hanafe kaajjinoha ikkanno.

Hawaasa, Ella 29, 2012 M.D

Desta Ledamo

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Pirezidaanticha

21. አዋጁ ስለሚጸናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ ከሰኔ ፳፱ ቀን ፳፻፲፪ ዓ.ም ጀምሮ የጸና ይሆናል፡፡

ሀዋሳ፣ ሰኔ ፳፱ ቀን ፳፻፲፪ ዓ.ም

ደስታ ሌዳሞ

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ርዕሰ መስተዳደር